

OBVESTILA

PLANINSKE ZVEZE SLOVENIJE

Ljubljana, 14. september 2009

letnik 35

številka 9

VSEBINA

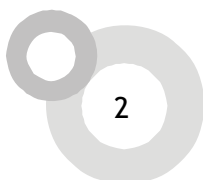
AKTUALNO	
EKVINOKCIJ	03
IZ DEJAVNOSTI PLANINSKE ZVEZE SLOVENIJE	
MINISTRICA ZA OBRAMBO SPREJELA PREDSTAVNIKE PZS	04
ZLATI ČASTNI ZNAK PZS G. MIRANU BOGATAJU	04
PREDSTAVITEV 15. HELIKOPTERSKEGA BATALJONA SLOVENSKE VOJSKE	05
NAGOVOR PREDSEDNIKA PZS OB 231. LETNICI PRVEGA VZPONA NA TRIGLAV	06
BELEŽKA IZ SESTANKA KOMISIJE CAA ZA PLANINSTVO	08
»ZLATA PRAVILA« ZA ZAHTEVNE PLANINSKE POTI	09
NAČELA ALPINIZMA CAA-A (2008)	10
SMERNICE ZA VARSTVO NARAVE IN OKOLJA PRI TEKMOVALNEM TURNEM SMUČANJU	11
ELEKTRARNE NA VETER V POGORSKEM PROSTORU - NAČELNA POZICIJA CAA-A (2006)	12
BELEŽKA IZ 15. SEJE PREDSEDSTVA PLANINSKIH ORGANIZACIJA ALPSKEGA LOKA CAA	13
KOMISIJE UPRAVNEGA ODBORA PZS POROČAJO	
KOMISIJA ZA VARSTVO GORSKE NARAVE	15
VODNIŠKI KOTIČEK	17
KOMISIJA ZA PLANINSKE POTI	19
IZ PLANINSKE ZALOŽBE	20
SPLETNE STRANI PZS	20
PLANINSKI KOLEDARČEK 2010	21
PLANINSKA DRUŠTVO IN MEDDRUŠTVENI ODBORI	
VABIJO	24
POROČAJO	26
OBVEŠČAJO	36
OSTALO	37
MLADINSKA PRILOGA	rumena
ZAKONODAJA IN URADNE OBJAVE	zelena
ZAPISNIK 15. SEJE UO PZS	
ZAPISNIK ZASEDANJA SKUPŠČINE PZS 2009	

TRANSAKCIJSKI RAČUN PLANINSKE ZVEZE SLOVENIJE je odprt pri:
A BANKI, d.d., Ljubljana, pod številko: **05100-8010489572**

Slika na naslovnici: Na vrhu Pruta, zadaj Bjelašnica

MOŽNOST PLAČILA S PLAČILNIMI KARTICAMI NA SEDEŽU PZS

Vse obiskovalce Planinske zveze obveščamo, da je na sedežu Planinske zveze Slovenije možno plačilo s plačilnimi karticami: BA, MasterCard, Maestro, Visa, Visa Electron, American Express in Karanta.

EKVINOKCIJ

Enakonočje, prehod poletja v jesen, trenutek uravnotežene tehtnice, polovica sonca ves dan osvetljuje severni tečaj, druga polovica pa južni. Natanko to se zgodi 21. septembra, a tudi spremembe dolžine dneva in noči so pred tem datumom in po njem najhitrejše. Zato tako močno zaznavamo korake jeseni. Samoumevnega poletja je konec, odslej bodo lepši in topli dnevi, naklonjeni planincem, le še darilo in ne pravilo. Trimesečna resnična planinska dejavnost se končuje, nastopa devetmesečna kot priprave na naslednjo sezono. Manj pohodov - več sestankov, manj fizičnega raziskovanja - več poezije pisane besede. Morda nam poletje pokaže, koliko je bilo koristno narejenega v preostalih treh letnih časih. Katero »funkcioniranje« je bilo res koristno za planinstvo in brez katerega bi tudi šlo, morda celo bolje. Tudi večine politikov nismo pogrešali, nekaterim bi celo želeli, da bi si dopust še podaljšali.

V alpinizmu smo se letos spominjali prvega slovenskega vzpona na Everest, nekaj smo se ga že - s spominsko odpravo in članki, nekaj se ga še bomo s filmom in knjigo. Od prvega plezanja Slovenca v Himalaji je minilo že 55 let (Dinko Bertonec, Daulagiri 1954), od prve popolnoma uspešne himalajske odprave 40 let (Anapurna 2 in 4, 1969), od prvenstvenih smeri v težkih stenah Kumbakarne, Gangapurne in Šiše Pangme 20 let in 10 let od prvenstvenih smeri na Gjačung Kang in Daulagiri. Pogosto izražamo zaskrbljenost nad dogajanjem in trženjem na Everestu, Čo Oju in Manasluju, še posebno tisti, ki smo jih v mladosti doživljali še kot nedotaknjene, nepreplezane. Zanimivo, da te skrbi ne kažemo za Triglav, Mont Blanc, Matterhorn in Veliki Klek (Grossglockner). Zakaj ne? Ker smo se že rodili v dobo njihove

komercializacije in množičnega obiska. Spremembe štejemo od časa svojega zavedanja naprej in nas ne zanima, kako bi na sedanje dogajanje gledali Stanič, »štirje srčni možje«, Balmat in Whymper. Ob srečanju s Hillaryjem leta 1979 sem zapisal, da je človeku, ki je prvi stopil na najvišjo goro sveta, najbrž manj pomembno, kje vse bodo še drugi plezali nanjo. S prvim vzponom jo je pa »dal« na uporabo drugim. Pomembno je, da se to gori in njeni naravi čim manj pozna. Tudi brata Wright, ki sta pred dobrim stoletjem v svoji delavnici biciklov sestavila prvo motorno letalo na svetu, bi najbrž strmela nad današnjimi letečimi stroji in njihovo uporabo. Ali pa ne, saj sta bila praktična Američana, ki ob svojih izumih vedno mislijo tudi na njihovo (tržno) vrednost.

Za nasprotno skodelico enakonočne tehtnice se spomnimo, da je leta 2009 prva obletnica smrti dveh odličnih slovenskih alpinistov, veterana Pavleta Kozjeka in potrjeno visoko obetajočega Mihe Valiča, obeh v Himalaji. Se bomo (bodo) tudi njiju spominjali čez 30 let? Pred 10 leti je na Anapurni umrl Beno Dolinšek, pred 30 leti pa doslej edini Nepalec na naših odpravah, Ang Phu. Tudi njegov spomin smo letos počastili pod Everestom, ne samo naš uspeh.

Prvi Slovenec, ki je pred 55 leti plezal v Himalaji, je še povsem živ. Prebrodil je vse nevarnosti že pred Daulagirijem in po njem. Preživel nesreče in poškodbe. Mogoče prav zato, ker je poln življenjskega optimizma in brez zamer do zgodovine in ljudi jemal svoje življenje in vse kar je počel za naravno dejavnost in jo tako tudi predstavljal. Vzel je, kar mu je življenje ponudilo in ni jokal za tistim, česar mu ni.

Imejte se dobro in to privoščite tudi drugim.

Tone Škarja

IZ DEJAVNOSTI PLANINSKE ZVEZE SLOVENIJE

MINISTRICA ZA OBRAMBO SPREJELA PREDSTAVNIKE PZS

Predstavnike Planinske zveze Slovenije v sestavi: predsednik mag. Franci Ekar, generalni sekretar Danilo Sbrizaj in načelnik Komisije za planinska pota Tone Tomše je danes sprejela ministrica za obrambo dr. Ljubica Jelusič s sodelavci.

Predstavniki PZS so ministrici prvenstveno predstavili probleme, s katerimi se zaradi krčenja proračunskih sredstev in s tem povezanimi ukrepi srečuje Komisija za planinske poti PZS (KPP). Predsednik mag. Franci Ekar je opozoril, da KPP ne more izvajati nekaterih v letošnjem letu predvidenih akcij na planinskih poteh, ker SV ne more zagotoviti prevozov materiala za delo na akcijah do delovišč v visokogorju. Zaradi tega, KPP ne more izvajati

ustrezne preventivne dejavnosti na opremljenosti planinskih poti, kar lahko pomembno vpliva na varnost planincev in drugih uporabnikov planinskih poti. Glede tega so ministrica in sodelavci zagotovili, da bodo poizkusili vse, da bi našli način, kako realizirati prevoz opreme in materiala vsaj za nekaj najbolj kritičnih poti s seznama, ki ga je predstavil načelnik KPP Tone Tomše.

Ministrico so seznanili tudi z problematiko planinskih koč, ki so bile nekdanje last JLA in so sedaj v lasti MORS in v upravljanju planinskih društev. Nekatero od teh koč so planinska društva dobila v najem povsem izropane in so jih kasneje z veliko požrtvovalnostjo povsem obnovila, sedaj pa zaradi zakonodaje prihaja do problemov pri prenosu lastnine teh objektov s strani MORS na PD. Po predstavitvi nekaterih možnih rešitev je bilo dogovorjeno, da se skliče sestanek za katerega PZS pripravi seznam objektov. Dogovorjeno je bilo tudi, da bo MORS - URSZR pomagal PZS pri posodobitvi sistema zvez in obveščanja na planinskih kočah v visokogorju saj je to zelo pomembno pri pravočasnem reševanju ponesrečencev. PZS bo prav tako povabljen k sodelovanju pri pripravi uredbe, ki bo uredila nekatere nejasnosti do katerih prihaja sedaj pri tolmačenju 118 člena Zakona o zaščiti in reševanju.

Dogovorjeno je bilo tudi, da bosta MORS in PZV poglobila sodelovanje pri predstavitvi skupnih dejavnosti, ki so pomembne za zagotavljanje varnosti uporabnikov gorskega sveta.

ZLATI ČASTNI ZNAK PLANINSKE ZVEZE SLOVENIJE G. MIRANU BOGATAJU

Ob številnih naravnih nesrečah (zemeljski plazovi, poplave, potresi) vedno najprej pomislimo na Civilno zaščito RS, ki je v stalni pripravljenosti in zmeraj pravočasno na kraju dogodka. Z njo je tesno povezano ime Mirana Bogataja, ki je že več desetletij na njenem čelu. Planinska zveza Slovenije je tesno povezana z delovanjem Civilne zaščite in s strani g. Bogataja deležna

razumevanja predvsem pri nadelavi in popravilu planinskih poti, težkih gorskih nesrečah, uničujočih snežnih plazovih. Gre za visoko stopnjo dolgoletnega in konstruktivnega sodelovanja, kar je še posebej prišlo do izraza pri lanskem podoru skalovja pod Toscem. Predsednik Planinske zveze Slovenije mu je iz teh razlogov, ob krajšem obisku g. Mirana Bogataja na Planinski zvezi Slovenije, podelil zlati častni znak in diplomu PZS in se mu zahvali za dolgoletno sodelovanje. Ob tej priliki je bilo tudi nekaj časa za pogovor o preventivnem delu PZS, kot o najpomembnejši nalogi PZS. Ustrezno usposabljanje

članov PZS bistveno pripomore k zmanjšanju števila nesreč, prav tako učinkovitost centrov CZ pri obveščanju. Današnje srečanje in pogovor je bil vsestransko zanimiv in pomemben za nadaljnje sodelovanje med CZ in PZS.

PREDSTAVITEV 15. HELIKOPTERSKEGA BATALJONA SLOVENSKE VOJSKE OB JEZERU ZAVRŠNICA

Vaja 15. helikopterskega bataljona Slovenske vojske, ki je potekala v sredo, 19. avgusta 2009 je imela dvojni namen. Prvi namen je prikazati organizacijo iz izvesti vajo na kateri so prikazali usposobljenost helikopterskega bataljona za namene civilnih dejavnosti, za področje zaščite in reševanja ter nudenje nujne pomoči. Drugi namen je opozoriti, da so se z odlokom Vlade RS zmanjšala proračunska sredstva. Tako so se skrčila sredstva za helikopterske prevoze za potrebe planinskih poti, oskrbe koč in gorskega reševanja. Skrčila so se sredstva za helikopterske prevoze drugim

organizacijam npr. Triglavskemu narodnemu parku, Gasilski zvezi Slovenije,...

Vaji so prisostvovali tudi ministrica za obrambo Ljubica Jelušič, generalni sekretar Vlade RS Milan M. Cvikel, številni poslanci in župani. Predsednik Planinske zveze Slovenije mag. Franc Ekar je ob tej priložnosti čestital in pohvalil odlično opravljeno in varno izvedeno vajo. Zahvalil se je v imenu PZS za odlično sodelovanje Slovenski vojski in Uradu za zaščito in reševanje RS za sodelovanje ter večletno pomoč pri helikopterskem transportu. Poudaril je, da se PZS zaveda, da je v današnjem času težko zagotoviti finančna sredstva za delovanje. Vedo večji obisk gora pomeni tudi več nesreč in večje potrebe po helikopterskih prevozih. Tudi iz tega razloga je še kako pomembna preventivna dejavnost in izobraževanje. Treba je upoštevati tudi racionalnost in sicer, da se za manjše poškodbe ne uporablja helikopterskega prevoza. Cilj vseh je, da se število nesreč zmanjša. Povedal je, da upa, da se bo načrt sodelovanja med Slovensko vojsko in PZS izvedel, saj je predviden zelo selektivno in racionalno. Pri tem izstopajo obnove in vzdrževanja na zahtevnih planinskih poteh, kajti dobro urejena in zavarovana pot v visokogorju pomeni večjo varnost pohodnikov. PZS si že več let prizadeva, da bi se financiranje vzdrževanja planinskih poti sistemsko in zakonsko uredi. Neuradno so bile dane obljube, da se bo sodelovanje z Slovensko vojsko nadaljevalo v skladu s podpisanim sporazumom.

NAGOVOR PREDSEDNIKA PZS OB 231. LETNICI PRVEGA VZPONA NA TRIGLAV

Vsoboto 29. avgusta je bila pri spomeniku v Ribčevem Lazu v Bohinju prireditel v spomin na štiri srčne može, ki so pred 231 leti prvi stopili na vrh očaka Triglava.

Nagovor predsednika Planinske zveze Slovenije mag. Franca Ekarja na tej prireditvi:

Spoštovani g. podžupan občine Bohinj g. Anton Urh, predsednik PD Srednja vas g. Janez Korošec, vsi nastopajoči v kulturnem programu in vsi ki ste se »pogumno« zbrali, da skupaj utrdimo in počastimo spomin na slavne, plemenite bohinjske može: Korošca, Rožiča, Kosa, Willonitzerja, ki so ob pomoči in vzpodbujanju barona Žiga Zoisa, 26. avgusta 1778 osvojili vrh Triglava. Zaslužni baron Žiga Zois je držal obljubo in za osvojitev Triglava izplačal nagrado. Tako se je zgodil prvi vzpon, ki je opisan in zapisan za večno.

Veliko raziskovalcev Triglava je navdihnil pesniški zapis Franceta Prešerna, ki opisuje Triglav s stih: »svetla zarja z rumenimi žarki glavo trojno snežnikov kranjskih sivga poglavarja...« Tudi s tem navdihom je Evgen Lovšin zbral in zapisal veliko raziskovalno triglavsko zgodovino. Tudi raziskovalna prizadevanja ostalih »velikih« alpskih mož: Henrika Tume, Juliusa Kugyja, Frana Orožna, Josipa Korošca, Josipa Vestra, Baltazar Hacquet, ki so postali nesmrtni Triglavani. Tudi izjemni »častilci« Triglava in Slovenskega planinskega društva: kot je bil Jakob Aljaž so postali s svojimi dobri in zaslužni deli nesmrtni in večno zaslužni za slovensko planinstvo in Triglav še posebej. Tudi v novejšem času je Miha Potočnik predsednik PZS zaslužen, da tu v Bohinju stoji veličasten spomenik v spomin bohinjskim zmagovalcem Triglava.

Obuditi pa moramo tudi spomin na velikega ljubitelja Bohinja in Triglava Rudolfa Badjuro zvestega člana SPD, Drenovca ki je v letu 1922 napisal in izdal vodnik: »Na Triglav v kraljestvo zlatoroga« Da se je po prvi svetovni vojni omogočil slovenski dostop na Triglav iz bohinjskega in mojstranskega dela je zasluga Mihajla Pupina, ki je s svojo vplivnostjo vplival na ameriškega predsednika Wilsona, da se je takratna državna t.i. Rapalska meja »umaknila« na zahodno stran tako, da so bila izvzeta že v Rapalski sestavi ozemeljska področja: Bohinja, Bleda, Jesenic, Kranjske Gore, svet med Savo Bohinjko in Dolinko. Mejni Rapala je bil umaknjen »za« vrhom Triglava tako, da je bil vzpon iz Planinke, Kredarice slovenski in neoviran. Za to dejanje je bilo znamenitemu znanstveniku, svetovljanu Mihajlu Pupinu podeljeno častno občanstvo občine. Slovenski dolg do njega pa še ostaja.

Spoštovani prijatelji gora, planinstva, Triglava.

Ko se ob jubilejih soočamo z izjemnimi vrednotami slovenske planinske preteklosti je Planinska zveza Slovenije izpostavila aktualnost, da je

zadnji čas, da se končno strokovno in raziskovalno pristopi k urejevanju in pripravi izdaje objektivnega zgodovinskega o slovenskem planinstvu. Kot o življenju in aktivnostih v slovenskem gorskem svetu, o prvobitnosti do današnjega časa, ko se slovensko planinstvo sooča z dosežki in uspehi na področju sodobnih planinskih športov in ostalih planinskih aktivnosti in področij, ki so po kakovosti in pomembnosti, kot strokovnosti mednarodno pozitivno primerljive.

Slovenski planinski muzej je izziv in dosežek prvega desetletja tretjega tisočletja. Hram slovenske planinske preteklosti je končno po stoletju želja nastal. Naša naloga je, da mu damo vsebine in pomembnosti iz resnične in objektivne preteklosti, ki so strmo izgrajevale slovensko planinstvo, alpinizem, gorsko naravovarstvo, preventive in reševanje... SPM mora postati pomik in temelj, kot izhodišče za pla-

Obvestila Planinske zveze Slovenije

ninske nadaljnje ustvarjalnosti za danes in v prihodnje. Kajti brez preteklosti ni učinkovite sedanjosti in še manj trdne prihodnosti. Letošnje leto, ko Slovenija predseduje Alpski konvenciji, katere je tudi Slovenija sopolisnica, je še posebej priložnost, da izpostavimo gorsko naravovarstvene zahteve; to je po čim hitrejših ekoloških sanacijah v planinskih gorskih okoljih, da se prične razmišljati koliko določena gors-tva, gora »prenese« bremenitev, ki jih povzroča človek. Presoditi bomo morali kaj na se na gori lahko prireja, dogaja, kajti prav letošnji primeri nas opozarjajo, da gora ne smemo razprodajati in oddajati za vse mogoče množične dolinske razvade in navade. Tu se pojavljajo tudi vprašanja varnosti ko nastaja vse več poškodb obiskovalcev gora, ki so v porastu, stroški reševanja, zdravljenja. Nikakor pa ne pristajamo, da bi bilo planinstvo razvrščeno v adrenalinske skupine in področja. Dejstvo je, da je planinska aktivnost, to je hoja in vzpenjanje po označenih in zavarovanih planinskih poteh najbolj varna in koristna za človeka, njegovo telo in dušo.

Spoštovani prisotni gostje, planinke, planinci, gorniki...

Ko se danes spominjamo prve oprijeme in korake na Triglav, ki so bili storjeni pred 231. leti in še vedno iščemo božanstvo »Troglavne-ga boga«, kot so zapisali, to je boga in gospodarja »zraka, zemlje in morja« prav tako na Triglavu iščemo in razmišljamo o lepem, o tem kaj bi lahko planinstvo še bogatilo in vedno pridemo do dejstva, da ne preteklega ne sedanjega planinstva ni bilo brez kulture, umetnosti, glasbe, pesmi, slikarstva. S temi področji in

dejanji se še kako planinstvo in človek dopolnjuje in bogati. Danes imamo tudi priložnost, da se s planinskim priznanjem s »častnim srebrnim znakom PZS« zahvalimo za zvestobo slovenskemu planinstvu, svetovljanu, svetovno priznanemu opernemu pevcu Janezu Lotriču, ki z njegovim darom, glasom in petjem pestri že skozi desetletja tudi slovensko planinstvo,

od Ratitovca pod katerim je shodil in živel in na katerega se najraje vrača, se vzpenja, a tudi z velikim veseljem na ostale gore. Svoj spomin je pustil na vrhu Triglava, ko smo skupaj zapeli planinsko himno »Oj Triglav moj dom. Tako naj tudi ostane, da bodo gore še naprej ostale last pravic in posest vseh dobrih in do gore spoštovanih ter ozaveščenih kulturnih ljudi. Spoštovani Janez častno priznanje PZS, srebrni znak, je tvoje za tvojo dobro, zaslužen in vedno dobrotniško darovano planinsko pesem.

Spoštovani vsi, ki smo danes zbrani tu v ne preveč prijaznem vremenu, pred veličastnim spomenikom »Triglavskim zmagovalcem« smo in dokazujemo ter potrjujemo planinsko, triglavsko pripadnost in spoštovanje slovenski »sveti gori«. Ob tem povemo in sporočimo, da gora Triglav pa tudi ostali slovenski vrhovi ne morejo biti nikdar v zakupu političnih ideologij, religij ali ostalih fanatikov fanatizmov in malikovanj. Vrh gore je mesto miru, spoštljivosti in intimnih tihih meditacij. Je prostor in mesto za vse svetovljane, ki cenijo, varujejo in z vso spoštljivostjo ohranjajo gorski svet in mir. Spomin in obujanje spomina na prvo osvoboditev vrha Triglava in obveza ter dolžnost vsakega zavednega Slovenca.

mag. Franc Ekar, predsednik PZS

BELEŽKA

iz sestanka Komisije CAA za planinstvo, usposabljanje in varnost, ki je bila 24. aprila 2009 v Bolzanu/Italija. Sestanek je sklical predsednik te komisije. Planinska zveza južne Tirolske je sestanek organizirala in nudila sejni prostor.

Prisotni: Karel Schrag, Hubert Mayrl, Stefan Steinegger, Rino Zocchi, Michael Larcher, Bruno Hasler, Matjaž Hafner in Danilo Škerbinek. Opravičil se je Patrick Lamarque.

1. Potrditev zapisnika zadnjega sestanka je minil brez pripomb.

2. Zahtevne planinske poti

a. »Zlata pravila« za gibanje oz. obnašanje planincev na zahtevnih poteh so bile članice CAA dolžne v enoletnem obdobju obravnavati in nanje dati utemeljene popravke ali pripombe. Ker predsednik ni prejel nič od navedenega, so bila Pravila potrjena in sprejeta. Dolžnost članic je, da jih objavijo v svojih publikacijah, Pravila... skupno z varnostno-tehničnimi navodili pa velja namestiti tudi na začetku zahtevnih poti.

b. Planinske zveze so posredovale primere učnih programov ter izkušenj, ki jih morajo teoretično in predvsem praktično obvladati osebe, ki so že dosegle naziv n.pr. vodnik PZS, želijo pa dopolniti to znanje in delovati kot vodniki, specializirani za vodenje po zahtevnih planinskih poteh. Planinskih izletnikov ne vključujejo v takšne tečaje. Zahtevne poti so v zimskem času uradno zaprte, kar sporočajo tudi posebej nameščene table. Zanimivo je, da so osebe, ki se v Avstriji in Italiji vseeno same odpravijo na tako pot, za to dejanje kaznovane.

Vzorci predmetnikov, ki smo jih obravnavali, obsegajo 7 do 9 predmetov, ki vsebinsko predstavljajo poglobitev znanj, ki jih mora obvladati vodnik planinske organizacije. Tej snovi so dodana potrebna alpinistična znanja, ki zagotavljajo varnost te dejavnosti, nadalje taktiko ter metodiko za to dejavnost in osnovna znanja iz reševalne tehnike. Izvedba usposabljanja vodnikov za zahtevne poti traja odvisno od držav od treh do pet dni. Prijavljeni dobe v naprej 137 strani obsegajoč učbenik za samostojno predpripravo. Teoretični del usposabljanja se izvaja ob uporabi power point tehnike, ki vsebinsko temelji na učbeniku, praktično

delo pa se vodi, analizira ter usklajuje na podlagi posnetkov terenskega dela. Za izvajanje tega programa je učna snov na CD ter navodila za delo inštruktorjev. Naj popolnejši program za to usposabljanje imajo pri Planinski zvezi Avstrije. Za odškodnino so ga pripravljene odstopiti.

Na seji prisotni so se dogovorili, da se ob upoštevanju prejetega pripravi predlog enotnega programa za usposabljanje vodnikov za vodenje po zahtevnih poteh, torej nekakšen standardni program.

Prejeta pisna gradiva za tč a in b so predana Komisiji PZS za usposabljanje.

3. Predvideno je bilo, da bo podal informacija o strukturi usposabljanja in kadrov še predstavnik FFCAM, žal se sestanka ni mogel udeležiti.. Člani komisije so se dogovorili, da bodo po vseh prejetih informacijah na to temo pripravili pregledno matrixo, ki bo dala podatke o strukturah kadrov ter o zahtevnostih usposabljanja.

V Nemčiji, Avstriji in Franciji posebej skrbno izbirajo in pripravljajo inštruktorje, ki usposabljujejo udeležence centralnih tečajev.. To so običajno GV. Razmerje inštruktor/tečajniki je 1:4, pri vodenju po manj zahtevnem svetu pa do 1:6. CAI je uvedel za te kadre, ki usposabljujejo na nivoju države ali regij naziv trener.. Dobri absolventi teh tečajev vodijo nato društvene tečaje. To prakso uporabljajo na vseh vrstah tečajev (n.pr. ko usposabljujejo ljudi za hojo zahtevnih poteh, po brezpotju, plezanje po zamrznjenih slapovih, za hojo s krpljami, za smučanje ter deskanje v visokogorju itd. Za usposabljanje in dovoljene aktivnosti usposobljenih oseb v terenskih dejavnostih veljajo pri planinskih zvezah zelo strogo omejitve.

4. Nesreče pri plezalski dejavnosti so vse pogostejše. Izstopajo zlasti nesreče na umetnih plezalnih stenah. Veliko je primerov, ko udeleženci in inštruktorji nimajo potrebnih zavarovanj, v primeru nesreče se zapleta z pravno odgovornostjo, pomanjkljiva je varnostna oprema.

Planinske zveze Nemčije, Avstrije, Švice ter Južne Tirolske so pripravile program z naslovom : »Plezajmo varneje«, s katerim žele doseči višjo plezalno kulturo Program obsega poster in plakat z vsebinsko predstavitevjo uresničevanja programa, zloženko žepnega formata iste vsebine kot je plakat, CD s pon-

zoritvijo programa in zapestnim pasom, ki ga prejme vsak, ki potrdi obvladanje tega programa. V Nemčiji in Avstriji za osebe, ki gredo po plezanju na plezalnih stena plezati v stene po gorah, prirejajo dopolnilne tečaje.

Željo za uporabo tega programa so izdajatelji prejeli iz domala vse Evrope. Sprejeto je bilo stališče, da je potrebno omogočiti nabavo programa planinskim zvezam, ki se zanj zanimajo. Te morajo zaprositi za dovoljenje za uporabo Programa eno od njenih izdajateljic, s čemer jim ta za prispevek 600 € dostavi vse grafične podloge in dovoljenje za prevod., ponatis ter izdajo v neomejeni nakladi. Z pisno pridobljeno licenco sme ta zveza dotiskati na vsa gradiva tudi svoj logotip. Predsedstvu CAA je bila dana v razmislek pobuda, da bi osebam, ki bi z izpitom opravile predpisani program, izdala plezalni izkaz.

5. Predsedniku komisije Karlu Schragu se izteka mandat. Ker po mnenju vseh prisotnih odlično vodi delo komisije, so ga prisotni prosili, da to nalogo opravlja tudi nadalje, po izteku mandata. Predlog je imenovani sprejel, če ga bo potrdilo predsedstvo CAA.

6. Razno in informacije:

- Predsedujoči me je tokrat že po običaju poprosil za informacije o pomembnejših zadevah iz dela predsedstva CAA (sodelovanje pri uresničevanju Alpske konvencije, problematika komisije za kočje in pota, sodelovanje CAA z Evropsko unijo, CAA in UIAA, uveljavljanje interesov evropskih planinskih zvez);
- Leta 2011 je na vrsti za organizacijo seje komisije PZS;

- v imenu občine Brixen prireja g. Alex Ploner pod pokroviteljstvom deželnega predsednika Južne Tirolske 7 dnevni mednarodni planinski vrh "International Mountain Summit, Suedtirool", ki bo potekal med 3. in 8. novembrom; široko koncipiran program terja, jasna stališča in pooblastila udeležencem iz strani CAA;

- Planinske organizacije iz področja Alp ugotavljajo, da imajo npr. planinci Norveške, Poljske, Češke,.. zaradi lokalnih pogojev drugačno tehniko, kot je uporabna v Alpah, njeno uvažanje v Alpe pa terja predhodno preveritev; komisija za varnost in plezanje UIAA je pravi naslov za ta vprašanja;

- članom Nemške planinske zveze so v gorah Češke prepovedali plezati z utemeljitvijo, da PZ Nemčije ni več član UIAA; primer je treba obravnavati na skupnem sestanku;

- Vse več je primerov kaznovanja, ker smučarji pri smučanju ob urejenih smučiščih in seveda še posebej pri turnem smučanju ob kontroli pooblaščenec niso opremljeni z plazovno žolno;

- pred 4 leti sta dva planinca Italije opravila turni smuk in ga uspešno ter varno zaključila; dva planinca Švice sta malo za njima sledila njuni smučini, pri čemer ju je zasul plaz; Italijana sta bila obtožena ter zaprta kot povzročitelje nesreče in izpuščena šele po številnih intervencijah;

- planinske zveze Švice, Nemčije ter Avstrije organizirajo na 3 do 4 leta seminar za svoje sodne izvedence, obravnavajo posamezne vzorčne primere in izmenjujejo poglede.

Beležko pripravila:
Matjaž Hafner in Danilo Škerbinek

»ZLATA PRAVILA« ZA ZAHTEVNE PLANINSKE POTI

Gibanje po zahtevnih planinskih poteh je povezano s tveganjem. Pri nezadostni predpripravi, pomanjkljivi opremi ali napačnemu ravnanju obstaja nevarnost padca in s tem življenjska nevarnost! Ob upoštevanju pravil gibanja po zahtevnih poteh se ne zmanjšuje le možnost nesreče, povečuje se tudi doživetje in užitek.

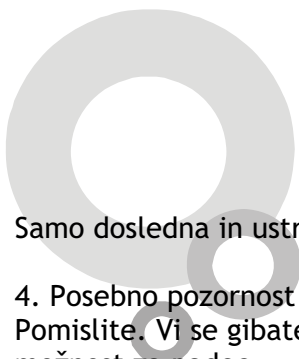
1. Temeljito načrtovanje!

Kdo gre z vami? Težavnost in dolžina poti? Vremenske nevarnosti, možnost nevihte? Razmere - je zahtevna pot odprta? Možnost za umik? Dostop in sestop?

2. Cilj je potrebno uskladiti z osebnimi predpostavkami!

Prevelike težavnosti oz. samo precenjevanje zmanjšuje doživetje in lahko privede do nevarnih situacij (padeč, zastoj na poti).

3. S seboj vzemite in uporabljajte popolno, v skladu s pravili predvideno opremo!

Samo dosledna in ustrezna uporaba opreme omogoča varno gibanje po zahtevnih poteh.

4. Posebno pozornost posvetite dejavniku vreme (strela)!

Pomislite. Vi se gibate ob predimenzioniranem »strelvodu«. Mokrota in mraz izjemno povečata možnost za padec.

5. Varovalom na zahtevni poti ne zaupajte na slepo, brez preverjanja!

Rušilni vplivi kot padajoče kamenje, pritisk snega ali strela lahko povzročijo poškodbo na varovalih. Ne vstopajte na zaprte zahtevne poti.

6. Preizkus partnerja na začetku poti!

Obojestransko se preverjajta (princip štirih oči): Je čelada na glavi? Je plezalni pas pravilno nameščen in vrv v zavorni ploščici pravilno vstavljena? Je varovalni komplet pravilno povezan s plezalnim pasom? Je zavorna vrv pripravljena?

7. Vzdrževati zadostne razmake!

Planinec pred nami lahko pade in nas poškoduje, zato sme biti na odseku jeklenice med dvema klinoma le ena oseba.

8. Jasni odgovori in ozir na druge!

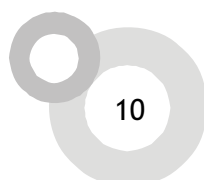
Pogosto pride do nevarnih situacij zaradi nezadostnih dogovorov ali pomanjkljive obzirnosti pri prehitevanju, pazljiv pohodnik preprečuje padanje kamenja.

Pripravila:

Komisija CAA za planinstvo, usposabljanje in varnost
Bolcano/Italija, 24. 04. 2009

NAČELA ALPINIZMA CAA-A (2008)

1. Prost in brezplačen dostop v planine je prednostna vrednost. S tem zahtevkom je povezana obveza za zaščito naravne in kulturne dediščine.
2. Zavestno tveganje je bistveni sestavni del alpinizma. Pred vsem skupno tveganje sklenjeno v okviru naveze, ter prizadevanje, da zaradi tega ne nastane kazenski spor, so pomembni kulturni elementi alpinizma. Poznavanje in spoštovanje planinskega sveta so neobhodne predpostavke za po možnostih varen alpinizem.
3. Zahtevamo in podpiramo celostno odgovorno vedenje vseh alpinistov, začeni z ravnanjem z opremo, s prihodom, pa do vedenja v prenočiščih in v planinah. Tam so v ospredju po eni strani zaščita rastlin in divjačine, dosledna disciplina pri odpadkih in pri preprečevanju hrupa, po drugi strani obzirnost do kulture domačega prebivalstva.
4. Omejitev in kontrola tehničnih pripomočkov za dostop ter uporabo motornih vozil vseh vrst za planinski šport smatramo kot del našega prizadevanja za zaščito okolja v planinah.
5. Oznake in smerne tablice ter poti v gorah naj bodo diskretne in učinkovite. Ustrezno naj se upošteva varnost, cilj pa ne more biti nična samoodgovornost. Na področjih, kjer je narava nedotaknjena in prvobitna, ter posebno karakteristična, je možna tudi opustitev markiranja.

6. Razvoj gora s planinsko tehničnimi napravami naj se omeji, nedotaknjeno visoko pogorje s svojo visoko doživljajsko vrednostjo naj se pred tem zaščiti. Vzpostavitev plezalnih vrtcev, kanjoning prog, plezalnih poti itd., naj se omeji na področja, ki so blizu dolin, prometno razvita in ekološko obremenjujoča. Opisi poti v vodičih in topojih naj se upoštevajo s potrebno obzirnostjo do lokalnih, kulturnih in ekoloških posebnosti.
7. Obstoječe klasične in pomembne alpsko - zgodovinske plezalne smeri naj se ohranijo v njihovem originalnem značaju. Zavarovanje novih poti naj temelji na standardih, ki so običajni za področje. Prvenstvene smeri naj se podvzamejo izključno od spodaj. Zahtevne poti, zavarovane z vrvmi in zaloge/depoji na odpravah naj se spet razgradijo.
8. Obstoječa gostota gorskih koč in biva kov v Alpah se smatra kot zadostna. Nova zavetja naj se zgradijo le ob dobro utemeljenih izjemah. Razvoj, ki vodi k visokogorskim hotelom, ni zaželen. Viša nje udobja naj se izvaja v ekološkem okviru - gorske kočice planinskih društev naj bodo ekološko zgledne. Za doseg tega cilja se lahko uporabi tudi moderna tehnologija.
9. Tekmovanja v neosvojenih področjih naj se omejijo na območja, ki so brez problemov kos večji obremenitvi; v zaščitenih območjih naj se opustijo. Uporaba letal naj ostane omejena za reševalne akcije in promet vozil se sme odvijati izključno po cestah. Odpadke ali drugi moteči material je potrebno odstraniti.
10. Člani in odgovorni v CAA morajo biti zelo pozorni in vsakič posredovati pri pristojnih organih, da bi preprečili ilegalne projekte ali kakršne koli škodljive posege v naravo.

Popolne smernice najdete na domači strani CAA-a pod »Publikacija«.

SMERNICE ZA VARSTVO NARAVE IN OKOLJA PRI TEKMOVALNEM TURNEM SMUČANJU

Tekmovanja v turnem smučanju imajo v Alpah dolgo tradicijo in so deležna vedno večje priljubljenosti. Vzrok temu je, da se je turno smučanje v zadnjih letih vedno bolj razvilo v množični šport. Ta trend vpliva tudi na turno smučanje kot vrhunski šport.

Club Arc Alpin (CAA) in njegove članice (Alpenverein Suedtirol - AVS, Club Alpin Francais - CAF, Club Alpino Italiano - CAI, Deutscher Alpenverein - DAV, Liechtensteiner Alpenverein - LAV, Qesterreichischer Alpenverein - OeAV, Planinska zveza Slovenije - PZS und Schweizer, Alpenclub - SAC) so pristojna za vsa področja planinskega športa in nastopajo kot organizatorji tekmovanj. Turno smučanje je ena od temeljnih (osrednjih) dejavnosti teh organizacij. Istočasno so CAA in njegove članske organizacije kot zveze za varstvo narave zavezane za varstvo alpskega prostora, njegove flore in favne in za razvoj gorskega športa, ki je združljiv z naravo. Varstvo narave in okolja je ravno tako kot gorski šport prednostni cilj in statutarna naloga CAA in njegovih članskih organizacij.

CAA in njegove članske organizacije želijo aktivno sooblikovati razvoj tekmovalnega turnega smučanja na nacionalni in mednarodni ravni. S tem izkoristimo možnost, da lahko po eni strani strokovno za aktivne članice na področju varstva narave. Po drugi strani vplivamo na okvirne pogoje teh tekmovanj posebno v smislu izvajanja aktivnosti, ki so združljive z naravo. Smernice za varstvo narave in okolja za tekmovanja v turnem smučanju so obvezujoči standardi za okolje vseh CAA- članskih organizacij. Dopolnilne ali obširnejše deželno specifične določitve lahko sprejemajo konkretne tekmovalne organizacije.

Popolne smernice najdete na domači strani CAA-a pod »Publikacija«.

ELEKTRARNE NA VETER V POGORSKEM PROSTORU NAČELNA POZICIJA CAA-A (2006)

Preambula

Na prvem mestu energetske politike CAA-a je izkoriščanje prihrankov energetskih potencialov: šele na drugem mestu stoji izkoriščanje obnovljivih energij. Po tej razvrstitvi se zavzema-jo članska združenja CAA-a tudi za koriščenje energije vetra kot obliko energije, ki je prijazna klimi in je ustrezna nasproti resursom in okoljem - toda z omejitvijo, da bi bila pokrajina in narava čim manj okrnjena.

Posebno v gorskih področjih se morajo upoštevati stroga merila na planiranje in odobritev elektrarn na veter, da bodo ohranjene in zaščitene obstoječe ekološke, pokrajinsko estetske in turistične vrednote teh pokrajin. CAA postavlja zato posebne zahteve do elektrarn na veter v alpskem prostoru in tudi izven alpskih pogorskih področjih, v katerih so članska združenja CAA-a aktivna (n.pr. v Apeninih, Pirenejih, v sredogorju).

Popolne smernice najdete na domači strani CAA-a pod »Publikacija«.

foto:Matjaž Šerkezi

BELEŽKA

iz 19. seje Predsedstva planinskih organizacij alpskega loka CAA, ki je bila 19.07. 2009 v prostorih Planinskega muzeja DAV v Muenchenu v Nemčiji.

Prisotni: Josef Klenner, Michael Caflisch, Claude Eckhard, dr. Peter Grauss, Danilo Škerbinek in kot gost Gianna Rauch, članica predsedstva SAC.

Dnevni red:

1. Potrditev dnevnega reda in zapisnika 19. seje Predsedstva
2. Poročilo vodje pisarne
3. Zaključni račun za leto 2008
4. Aktualne zadeve iz področja Alpske konvencije
5. Razvoj CAA za sodelovanje z EU
6. Delo komisij CAA
7. Priprava letne skupščine CAA
8. Predlog finančnega plana za leto 2010
9. Koledar aktivnosti

ad 1)

Predlagani dnevni red je bil brez pripomb potrjen. Na zapisnik minule seje je bilo dano dvoje pripomb, ki sta bili sprejeti.

ad 2)

Pripravljena je bila št. 4 newslettera (novosti oz. poročila); odslej jih bodo prejeli tudi vsi delegati članic, ki so člani strokovnih komisij; članicam CAA se predlaga, da s temi poročili seznanjajo člane svojih upravnih odborov in načelnike oz. predsednike svojih komisij in odborov.

Na homepage (domača stran CAA) je prostora le za kratke objave ali sporočila, zanimiva za vse članice, ki jih morajo članice, ki žele, da se njene prispevke objavi, prevesti v vse 4 uradne jezike CAA; članice, ki žele, da so z njenimi obširnejšimi sestavki seznanjene tudi druge članice, morajo to zagotoviti same preko svojih strani s pomočjo klika. Članice so bile povabljenе na dopisovanje. Za razvrščanje prispevkov je zadolžena vodja pisarne.

V vse 4 jezike sta bili prevedeni dve novi »pozicijski gradivi«. Članicam so v pisarni CAA na voljo posamezna gradiva ali image prospekt. Pisarna CAA mora poskrbeti za prevajanje vseh skupščinskih zapisnikov, statuta in pozicijskih gradiv v vse 4 uradne jezike.

Pregled stroškov poslovanja za leto 2009 je v večini postavk v skladu s planom. Presežek je pri prevajalskih stroških, manjši pa so stroški glede načrtovane občasne zaposlitve delavca za administrativne posle. S tem se je sklenilo počakati, saj je med tem prišlo do pobude za prilagoditev dela CAA izzivom, ki jih predstavlja sodelovanje z EU.

Pisarna je pripravila zbir prejetih gradiv za jesensko zasedanje strokovne svetovne organizacije za iskanje rešitev za klimatske spremembe. Po prejemu nadaljnih obljubljenih strokovnih gradiv se bo predsednik z komisijo za varstvo narave dogovoril o morebitnem sodelovanju CAA pri tem zasedanju.

Delo pisarne CAA se je kljub selitvam in menjavi delavcev ustalilo in poteka normalno.

ad 3)

G. Walter Seger in Louis Vonmetz sta pregledala finančno poslovanje za preteklo leto. Ugotovila sta, da so prihodki in odhodki v skladu s dokumenti ter predpisi. Porabljeno je bilo 46.406,69 €. Bilančni presežek znaša 85,31 €. Ostanki iz preteklih let znašajo 9.960,69 €. Zahtevane razlage ter pojasnila so bila natančno in celovito podana. Knjigovodski podatki so pregledno vodeni, zato so predlagali, da se poslovanje potrdi in predsedstvu da razrešnico.

ad 4)

Obravnavan je bil Protokol o prometu. Nanj je CAA dala pripombe, te je treba posredovati Stalni konferenci AK, svoje stališče mora dati tudi predstavnik iz Francije, ki sodeluje v imenu CAA v delovni skupini za promet. Pri sprejemanju tega dokumenta moramo biti pazljivi, da bo naše mnenje v vključeno v Protokol.

Posvetovanje o kočah v Franciji je bilo dobro obiskano. Predstavniki DAV so posredovali stališča, potrebe ter pričakovanja CAA. Že v splošnih določilih je bilo med udeleženci zasedanja veliko razlik. Razprave so bile zelo obsežne, konkretnega je bilo manj. Izpostavljeno je bilo pričakovanje planinskih organizacij, da bi bile kočje deležne večjega dotoka sredstev iz EU virov. Poročilo v francoskem jeziku nam bo dostavljeno. Letošnje poletje bo v Franciji organiziran tečaj za oskrbnike koč.

Prisotne sem seznanil z aktivnostmi, vezanimi na prevzem predsedovanja Alpski konvenciji iz strani republike Slovenije, na pogovore s predsednikom Alpske konvencije (AK) g. Onido ter dr. Roblekom na PZS ter o sodelovanju slednjega na redni skupščini PZS v Trbovljah, kjer je nanizal več možnosti planinskih društev ter zveze pri uresničevanju protokolov AK:

ad 5)

Po pomladni seji predsedstva se je sestala delovna skupina in pripravila strateški koncept dela CAA v smislu dopolnitve sedanjih ciljev. Mnoge aktivnosti ki zadevajo planinske organizacije, se pričnejo na mednarodnem nivoju, rezultati tega pa se odražajo v normah in predpisih, ki jih je treba izpolnjevati na nacionalnem nivoju. Iz tega razloga članice CAA pričakujejo od CAA aktivnejšo vlogo na mednarodnem nivoju, saj posamezne, še tako močne članice same ne morejo nastopati na mednarodnem nivoju in biti partner EU. Predsedujoči g. Klenner je članom predsedstva posredoval osnutek strateškega koncepta, do katerega smo pripravili dopolnitve. Tako nastali predlog so že prejele vse članice CAA z povabilom, da do 28.08. letos dajo na gradivo pisne pripombe in dopolnitve, ki bodo upoštevane v gradivu, ki bo osnova za razpravo na jesenski skupščini CAA.

Dosedanji odzivi kažejo, da so članice CAA za samostojen nastop pri sodelovanju z EU. Ponovna povezava z UIAA ni razumna, saj tudi novo oblikovana struktura UIAA ne izpolnjuje EU kriterijev. Vedeti je treba, da UIAA n.pr. v sedANJI zasnovi ne uspe dobiti licence za dodeljevanje kvalitetnega znaka za planinsko in alpinistično opremo. Obstajajo možnosti in CAA želi tudi v naprej na določenih področjih konstruktivno sodelovati z UIAA, njeno delo je naravnano tako, da ne predstavlja konkurence UIAA.

Najpomembnejše planinske organizacije Evrope (dodatno k sedanjim osmim še 3 ali 4 nove) bodo z usklajenimi stališči preko parlamentarnih organov, lobiranja, problemskih konferenc lahko plasirale svoja strokovna stališča.

V razpravi sem opozoril na potrebo po jasnem definiranju ciljev v uvodu omenjene namere, po dopolnitvi sedanjega statuta CAA, če želimo na področju dela CAA članicam postaviti tudi normativne cilje, ki jih bodo te morale izpolnjevati. S strokovno in med članicami usklajeno pripravo norm, usmeritev, standardov,..

bomo lahko sodelovali z EU pri pripravi ustreznih evropskih dokumentov in s tem uveljavljali glas CAA oz. planinske Evrope. Za aktivnosti, ki jih članice CAA izvajajo, bi morali doseči, da bi članice dobili pooblastila ali koncesijo za izvajanje teh nalog. Z rezultati v javno dobro bomo seveda zanimivi doma in v EU in ne nazadnje deležni tudi ustrežnejše materialne podpore. Za vse opisano je potreben jasn delovni program, ki ga bo možno realizirati etapno, potrebna je ocena časa in sredstev, pa tudi možnost merjenja doseženega.

ad 6)

V aprilu in maju letos so zasedale so vse tri strokovne komisije CAA. Opravljeno je bilo precej strokovnega in zelo zanimivega dela, Z beleškami iz sej so bili seznanjeni tudi člani PD. V bodoče je potrebno, da so aktivni in poskrbe za delovno vzdušje vsi člani komisij, saj bo le tako možno, da bo učinek dela komisij maksimalen. Od delegatov morajo Zveze zahtevati, da izkušnje in gradiva, obravnavana ali posredovana na sejah delegati prenesejo v domače okolje, na sejah pa posredujejo izkušnje svoje zveze. Za nadaljnje dobro delo in povezavo s cilji CAA bodo predsedniki komisij vabljeni na seje predsedstva. Lani je predsednik komisije za kočje in pota g. Marko Tiegi prosil za razrešitev. Na današnji seji je predsedstvo sprejelo in potrdilo soglasen sklep vseh sodelujočih na tej seji za novega načelnika te komisije g. Georga Simeonija. Delo te komisije je tako obsežno, da so sklenili v svoji sestavi ustanoviti tudi vsaj en specializirani odbor.

Na sejah komisij je priporočljivo, da udeleženci posredujejo poleg tehničnih tudi pravne in druge morebitne specifičnosti nekega področja saj so nekatere posebne zahteve ali pogoji ključni za varnost in zaščito planincev, ko obiskujejo tuje gore.

Ob upoštevanju pripomb in predlogov iz zadnje seje je bilo predloženo novo besedilo »Strategija CAA in njenih članic o podnebnju«. Besedilo trenutno obravnavajo članice. Želja je, da postane gradivo vzorec najboljše prakse na številnih področjih odnosa človeka do narave.

Pripravljen in članicam v obravnavo je dano gradivo »plezalne poti v naravnem okolju«. Besedilo je pregledno in vsebinsko jasno.

Enako je tudi z gradivom »Motorni promet po brezpotju Alp«. Ob obravnavi gradiva smo se vprašali, kako daleč lahko CAA posega v delo

planinskih zvez? V vsakem primeru pa je potrebno, da smo obiskovalci gora do okolja in drugih obiskovalcev gora čim bolj disciplinirani in razumni.

Komisije CAA so predložile v potrditev programe dela za prihodnje leto. Vodja pisarne je bila zadolžena, da v programih razjasni nekaj nejasnosti. Obravnavali smo tudi program dela predsedstva. Programi bodo predloženi jesenski skupščini.

ad 7)

Na podlagi pobud smo pripravili predlog dnevnega reda jesenske skupščine CAA, ki bo letos v Innsbrucku. Vključiti je treba tudi nadomestne volitve. Štirinajst točk z več podtočkami napoveduje obsežno zasedanje. Dogovorili smo se za vsebinske ter organizacijske priprave. Vodja pisarne bo udeležence dodatno seznanila z delom pisarne, s pozivom za prispevke za homepage ter newsletter in drugo. Sestanek za izvajanje reciprocitete bo potekal sočasno z zasedanjem. Prijave za potrebo po hotelu morajo Zveze sporočiti do 18.08.t.l.

ad 8)

V letu 2010 se predvideva zaposlitev pisarne s polno zaposlenim dodatnim delavcem, kar je bilo načrtovano že za letošnje leto. Izdatki se bodo povečali za predvideno aktivnejše delo z EU, če se bo ta predlog sprejel. Ostale postavke ostanejo nespremenjene glede na letošnje. Predlog plana znaša 74.000 €. Po predlogu se poveča prispevek članic, ki temelji na prispevku glede na število članstva. Temeljni prispevek člana se ne spremeni.

ad 9)

Poleg stalnih programskih dogodkov se obeta še:

- posvetovanje o varstvu Visokih tur
- zasedanje CIPRA
- obravnava predloga, da so Dolomiti imenovani kot svetovna dediščina
- zbor poslancev EU iz planinskih področij
- predstavitev dela CAA v Bruslju

Za sodelovanje s bomo odločili na podlagi gradiv, za katere smo zaprosili.

Zapisal:
Danilo Škerbinek

KOMISIJE UO PZS POROČAJO

KOMISIJA ZA VARSTVO GORSKE NARAVE

POJAV ALG V DVOJNEM JEZERU V DOLINI TRIGLAVSKIH JEZER - POROČILO O OGLEDU

Dolina Triglavskih jezer se nahaja v osrčju našega edinega narodnega parka -Triglavskega narodnega parka v območju Julijskih Alp in je bila zaradi enkratne narave zavarovana. K zavarovanju in ohranjanju tega dela Alp, smo prispevali tudi planinci, ker smo se zavedali njenih lepot in pomena za Slovenijo. Častni kodeks planinstva nas zavezuje, da našo enkratno gorsko naravo ohranimo za naše potomce v čim bolj neokrnjeni obliki.

Dne, 3. avgusta 2009, so nas presenetile slike Dvojnega jezera, fotografa in gorskega vodnika Staneta Klemenca, ki prikazujejo prisotnost oz. obsežen pojav alg na robovih in v samem jezeru. Že naslednji dan je slovenska javnost videla ta pojav alg v Dvojnem jezeru tudi v Dnevniku TV Slovenija, o tem pa so poročali tudi različni drugi mediji, med drugim je bila tej problematiki posvečena tudi oddaja na Radiu Slovenija 1 - Studio ob 17-tih, dne 7. 8. 2009 (KVGJN je v to oddajo delegirala biologa prof. Dušana Klenovška). Na Planinsko zvezo Slovenije smo dobili tudi prijavo Triglavskega narodnega parka o onesnaženju Dvojnega jezera, ki je bila poslana na Inšpektorat RS za okolje in prostor.

Zaradi vsega naštetega se je načelnica Komisija za varstvo gorske narave pri UO PZS, skupaj s podpredsednikom PZS, dne 7. avgusta 2009 odpravila v Dolino Triglavskih jezer in si pojav alg

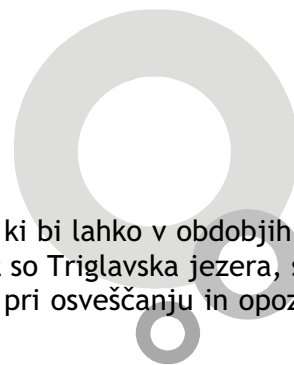
Dvojnemu jezeru in tudi okolico planinske kočice, ki jo ima v oskrbi PD Ljubljana - Matica, neposredno ogledala. Ugotovila je naslednje:

- južni del Dvojnega jezera je okrog in okrog porasel z algami, najbolj pa del jezera, ki povezuje Dvojno jezero (ta dan v obliki samostojnega jezerca), v katerem je bila ta dan tudi najnižja gladina vode;
- na gladini vode, je bilo opaziti manjše lise plavajočih alg, kot so jih prikazovale že tudi omenjene fotografije;
- na severnem delu jezera (proti koči) je alg občutno manj, voda pa je bila na videz čista,
- opaziti je bilo, da se je vodni nivo na celotnem območju jezera v zadnjem obdobju znižal za približno 1m, zato se na tej znižani obali alge sušijo in odmirajo;
- kakšnega smradu po gnilih algah ta dan ni bilo zaznati, po pripovedovanju oskrbnika planinske postojanke in prostovoljnega nadzornika - hišnika Marka, pa občasno tudi smrdi;
- planinska kočica se oskrbuje s pitno vodo iz izvira nad jezerom, vode je dovolj, kljub temu pa po zagotovilih oskrbnika varčujejo s porabo vode, vendar pa je to pri zelo velikem številu obiskovalcev zelo težko;
- odplake iz kočice se odvajajo v tri-prekatno greznico zadaj za kočico, ki nima izpusta, vsi trije litoželezni pokrovi greznic pa so bili suhi;
- Greznica je stara že preko 25 let, zato je njena funkcija morda že zmanjšana in je zato na tem kraškem svetu možnost onesnaženja večja;
- čistilne naprave kočice nima;
- v jezeru so še vedno naseljene ribe zlatovščice, ki ne sodijo v to okolje in so tudi lahko izvor pojave alg;
- oskrba z energijo je v koči zagotovljena s foto-voltaičnim sistemom in ob večji porabi tudi z dodatnim agregatom na nafto;
- planinski dom je skupaj z okolico primerno vzdrževan;
- po pripovedi oskrbnika in hišnika, vsako leto pred glavno planinsko sezono PD Matica in njen odsek za varstvo narave organizirata čistilno akcijo Doline Triglavskih jezer, markacisti pa poskrbijo za planinske poti (neurja, snegolomi, plazišča zemlje);
- pri koči je bilo ta dan (petek) veliko število obiskovalcev, nekaj jih je tudi prenočilo, veliko pa je bilo enodnevnih obiskovalcev, predvsem turističnih gostov iz Bohinja, med njimi je bilo več kot polovico tujcev, največ Čehov;
- tabla o prepovedi kopanja in umivanja v jezeru stoji le na zahodni strani jezera, kar je najbrž premalo;
- v jezeru se je ta dan okopal pes (bilo je toplo sončno vreme), najbrž pa to ni redek primer;

Mnenje:

Verjetno je več vzrokov za onesnaženje Dvojnega jezera, zato bi bilo nujno ugotoviti prave vzroke in jih v čim krajšem času odpraviti. Ustrezni strokovnjaki bi morali primer, ki je očitno večplasten, proučiti in izdelati načrt takojšnje sanacije in predlagati dolgoročno rešitev, ki bi zagotavljala zmanjšanje negativnih vplivov na to občutljivo in specifično gorsko okolje. PD Ljubljana Matica mora urediti energetskim možnostim ustrezno čistilno napravo, obstoječo greznico pa urediti v pretočno in nivojsko, opustiti pranje perila v koči, ribe iz jezera povsem odstraniti, standard v koči pa prilagoditi tako, da bodo izpusti oz. vplivi obratovanja čim manj moteči za okolje in Dvojno jezero. Na obeh straneh jezera bi bilo potrebno namestiti table, ki bi obiskovalce poučile, zakaj se ne sme umivati v jezeru.

Komisija za varstvo gorske narave pri UO PZS, primer je obravnavala na svoji 13. seji, dne 11. 8. 2009, zato podpira stališče, da Koča pri Triglavskih jezerih, ki se sicer tudi vizualno zelo lepo vključuje v to okolje in je za slovensko planinstvo izjemnega pomena, obratuje lahko le v skladu z vsemi veljavnimi predpisi, da se postori vse, da se ohrani čisto Dvojno jezero, kot tudi vsa ostala triglavska jezera, k temu pa poleg vseh planincev, poziva še ostalo slovensko javnost, ustrezna ministrstva in strokovne službe. Komisija se bo sicer tudi sama neposredno vključila v reševanje tega perečega problema.

Komisija za varstvo gorske narave izobražuje varuhe gorske narave, ki bi lahko v obdobjih, ko je največ obiska v gorah in na tako ekološko občutljivih območjih, kot so Triglavska jezera, s svojo prisotnostjo pomagali naravovarstvenim nadzornikom TNP-ja, zlasti pri osveščanju in opozarjanju naključnih obiskovalcev.

V Ljubljani, 11. 8. 2009

Načelnica KVG N UO PZS:
Rozalija Skobe I.r.

VODNIŠKI KOTIČEK

TEČAJ A, Bavšica, 26. 6. - 8. 7. 2009

	Absolventi:		PD
1	BERLIČ	ALEKSANDER	PTUJ
2	BREČKO	SANDA	RADEČE
3	BRUNČIČ	MITJA	LENART
4	COTIČ	URBAN	LOVRENC NA POHORJU
5	DOVČ	PRIMOŽ	KRANJ
6	GAŠPERIN	TEJA	RADOVLJICA
7	GOREC	MITJA	BLED
8	HENGHELMAN	DANIEL	PTUJ
9	JEGER	GREGOR	LOVRENC NA POHORJU
10	JELEN	MARJANA	MEDVODE
11	KOCJANČIČ	ROMANA	MERCATOR
12	KODELE	BOGDAN	AJDOVŠČINA
13	KOŠIR	IGOR	BRICNIK MUTA
14	KOVŠCA	ROK	NOVO MESTO
15	LEBREHT	ŠTEFAN	LENART
16	OMERZEL	ANDREJA	BREŽICE
17	PATERNOST	NATALIJA	TAM MARIBOR
18	PEKLAR	SANJA	LENART
19	RECER	ŠPELA	MARIBOR MATICA
20	ROZMAN	DAVID	CELJE MATICA
21	SOBAN	BOGOMIR	AJDOVŠČINA
22	STOPAR	ANJA	VELENJE
23	ŠARC	TOMAŽ	RAŠICA
24	ŠTURM	IVAN	SLOVENSKA BISTRICA
25	VALENTINČIČ	JUDITA	SATURNUS
26	VIDALI	MARKO	KRIŽE
27	ZLATANEK	STANISLAV	RIBNICA NA POHORJU
28	ŽAGER H.	LIDIJA	CELJE MATICA

	Vodstvo:	
1	MIHEV	JANKO
2	AMBROŽ	RUDI
3	ROŽIČ	JOŽE
4	ŠTURM	IVAN
5	KIRBIŠ	ADI
6	JENKO	DARJA
7	JAZBEC	LILI

TEČAJ A, Bavšica, 8. 7. - 19. 7. 2009

Tečaj za vodnike PZS A kategorije je bil izveden v PUS Bavšica. Trajal je od srede, 8. julija do nedelje, 19. julija 2009. Organizator usposabljanja je bila Vodniška komisija pri PZS oz. njena Podkomisija za usposabljanje.

Vodstvo tečaja:

AMBROŽ RUDI	IPV	VODJA TEČAJA	PD RADLJE OB DRAVI
ROŽIČ JOŽE	IPV	TEHNIČNI VODJA	PD TRŽIČ
KADIŠ KATJA	IPV	ČLAN VODSTVA	PD DRAVOGRAD
MIHEV JANKO	IPV	ČLAN VODSTVA	PD RADLJE OB DRAVI
DEL FABRO URŠKA	VPZS	PREDAVATELJICA	PD ROGAŠKA SLATINA
SKOK MIHA	VPZS	PREDAVATELJ	PD MENGES

Zbrali smo se v sredo, 8. julija 2009, pred Planinskim učnim središčem Bavšica. Po uvodnem pozdravu in preverjanju prisotnosti smo takoj začeli z izvajanjem tečaja. Ves tečaj je potekal po predpisanem programu Planinske zveze Slovenije in smo ga izvedli v celoti.

Udeleženci tečaja:

Vsi tečajniki so izpolnjevali pogoj tur za udeležbo na tečaju. Tečaja se je udeležilo 18. tečajnikov.

	Absolventi:		PD
1	TAVČAR	FRANC	ŠKOFJA LOKA
2	REPNIK	PETER	FRAM
3	ŽAGAR	DANIJEL	BOVEC
4	VIDMAR	ŠPELA	GOZD MARTULJK
5	CIBER	MARJAN	KRIM
6	LORBER	MIHA	DONAČKA GORA
7	KOROŠEC	JAN	SVETI VID
8	KRZNAR	URŠKA	GORNJI GRAD
9	MERMAL	MARKO	GORNJI GRAD
10	MEŽA	DOMEN	ŽALEC
11	PRAPROTNIK	MARTIN	ŽALEC
12	ŠTUCIN	MARINA	PODBRDO
13	KOCBEK	URŠKA	FRAM
14	ČEŠKA	DAVID	DOMŽALE
15	GRUDNIK	PRIMOŽ	ŠOŠTANJ
16	MEDVED	BLAŽ	KOBARID
17	ČEBUL	TINA	ŠOŠTANJ
18	KRZNAR	MARUŠA	GORNJI GRAD

Vsi tečajniki so uspešno opravili tečaj, seminarske naloge in izpitno turo, tako da so postali vodniki - pripravniki kategorije A Planinske zveze Slovenije. Vsem iskreno čestitamo in jim želimo varen korak pri njihovem vodenju in gibanju v hribih.

Vodja tečaja:
Rudi Ambrož

KOPNO IZPOPOLNJEVANJE VPZS MDO SAVINJSKE Dom pod Reško planino, 16. - 17. 5. 2009

	priimek	ime	PD
1	KOLŠEK	DAMJAN	LAŠKO
2	ČATER	MARJAN	GRMADA CELJE
3	BREŽNIK	IVAN	GALICIJA

4	KOCJANČIČ	BOJAN	LAŠKO
5	TURNŠEK	DARINKA	BOČ KOSTANJEVICA
6	JAKOP	METOD	BOČ KOSTANJEVICA
7	MESTNIK	BRANKA	VELENJE
8	PUGELJ	ANICA	VELENJE
9	BLAZINŠEK	MIROSLAV	VOJNIK
10	PODRGAJS	BENEDIKT	VOJNIK
11	GORENAK	IRENA	VOJNIK
12	PALIR	BERNARD	POLZELA
13	PAPLER	MAJDA	GOZD MARTULJK
14	POLAVDER	JANJA	ZABUKOVICA
15	DEBELJAK ŠPES	ANITA	DRAMLJE
16	DRVARIČ	EVGEN	ŠOŠTANJ
17	OSTERMAN	JANKO	DOBROVLJE BRASLOVČE
18	MAROVČ	JOŽE	DOBROVLJE BRASLOVČE
19	ŽIBERT	KAREL	ŠMARTNO OB PAKI
20	HUDEJ	MIROSLAV	ŠOŠTANJ
21	VOVK	DANI	ŽELEZNIČAR CELJE
22	RATEJ	ZLATKO	ŽELEZNIČAR CELJE
23	RATEJ	JOŽEF - KONRAD	ŽELEZNIČAR CELJE
24	OMAN	JANEZ	JESENICE
25	GRIL	PRIMOŽ	JESENICE
26	FENDE	ALEŠ	KRANJ
27	FENDE	RAJKO	KRANJ

	Vodstvo:	
1	DREV	JURIJ
2	GOLNAR	TONE
3	DOMITROVIČ	MILAN
4	GRAT	MATEJA
5	KAMENŠEK	JOŽE
6	ROTOVNIK	BOJAN
7	BOKŠAN	GORAZD

KOMISIJA ZA PLANINSKE POTI

OPOZORILO PLANINSKIM DRUŠTVOM

Letos praznujemo 150 letnico Alojza Knafelca, avtorja naše osnovne oznake na planinskih poteh - Knafelčeve markacije. Obenem poteka 59 leto, ko je planinska organizacija podprla in kasneje tudi realizirala idejo prof. Ivana Šumljaka iz Maribora o poti, ki so jo poimenovali Slovenska planinska transverzala št. 1 od Maribora do Kopra. To je bila takrat prva vezna pot pri nas in kot kažejo zgodovinski podatki tudi prva vezna pot v Evropi. Obenem letos praznujemo tudi 110 letnico rojstva prof. Ivana Šumljaka.

prof. Ivan Šumljak (6. 8. 1899 - 14. 02. 1984)
Le kakšno bi bilo njegovo mnenje?

Zato je še toliko bolj zaskrbljujoče, da je prav v tem jubilejnem letu vse več kritik o pomanj-

kljivo označenih planinskih poteh na področju Pohorja, ki je bilo med prioritetami prof. Šumljaka v njegovem dolgoletnem delovanju pri označevanju planinskih poti. Obenem gre tudi za našo Slovensko planinsko pot, ki poteka preko Pohorja in bi morala biti kot glavna vezna pot pri nas najbolj skrbno vzdrževana, urejena in označena. Največ kritik in pomanjkljivosti je na področju Rogle, Peska, Šiklarice, Lovrenških jezer in del poti okoli Ribniške kočice. Res je, da za tako stanje niso kriva samo planinska društva in njihovi markacisti pač pa predvsem turistični razvoj Pohorja z nadelavo novih poligonov, smučarskih prog itd. Pri vseh

teh posegih izvajalci del planinskih društev sploh ne obvestijo, da bi po končanih delih na novo označili poškodovane dele poti. Da pa bi sanacijo uničenih planinskih poti vsaj delno tudi financirali pa je tako iluzorno pričakovati.

Kljub naštetim dejstvom Komisija za planinske poti prosi vsa planinska društva, ki skrbijo za planinske poti na Pohorju, da pred planinsko sezono uredijo in označijo vsaj najbolj problematične predele in poti.

Načelnik Komisije za planinske poti:
Tone Tomše

IZ PLANINSKE ZALOŽBE

KARTA KRN 1: 25 000

Pri Planinski založbi PZS je izšla planinska karta Krn 1 : 25 000. Cena karte je 8,10 €. Karto lahko naročite preko spletnih strani, email naslova planinska.zalozba@pzs.si ali po telefonu 01 434 56 84.

SPLETNE STRANI PZS

PLANINSKA DRUŠTVA IMAJO ENOTEN E-POŠTNI NASLOV

Obveščamo vas, da je Planinska zveza Slovenije vsem planinskim društvom odprla enoten e-poštni naslov. Vsa planinska društva imajo poštni naslov pdime@pzs.si. E-poštne naslove Planinskih društev si lahko ogledate na spletni strani PZS. Nekaj PD-jev, žal še nima urejenega dostopa do interneta, ti PD-ji na spletni strani PZS nimajo vpisanega e-poštnega naslova. S prehodom na enotne e-poštne naslove želimo povečati ažurnost medsebojne komunikacije, zmanjšati poštne stroške in racionalizirati delo. Zato PD-je prosimo, da pri poslovanju s Planinsko zvezo čim več uporabljajo elektronsko pošto. Obveščanje Strokovne službe PZS bo v čim večji meri potekalo preko elektronske pošte.

Novi e-poštni naslovi znotraj Strokovne službe PZS:

- Urša Mali (Planinski vestnik, Računovodstvo): ursa@pzs.si
- Katarina Maček (Blagajna, Komisija za gorsko popotništvo): katarina@pzs.si
- Maja Rode (Obvestila, Koledar, spletne strani): maja@pzs.si

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE TUDI NA FACEBOOKU

Planinska zveza Slovenije se predstavlja tudi na Facebooku, kjer ima svojo »fan« in osebno stran, preko katere bomo vse člane obveščali o novostih, dogodkih in zanimivostih. Povezava na Facebook profil PZS je možen tudi preko spletne strani PZS. Pridružite se Planinski zvezi Slovenije tudi na Facebooku!

NOVICE IN OBVESTILA PZS V ELEKTRONSKI PREDAL

Planinska zveza je za svoje člane (simpatizerje) pripravila tudi e-novice. Na e-novice PZS se prijavite preko spletne strani PZS (iPlaninec).

- **že registrirani uporabniki iPlaninca:** v Nastavitvah odključate Želim prejemati novice www.pzs.si (prejemali boste e-novice). Za prejemanje Obvestil PZS v elektronski obliki odključajte Želim prejemati Obvestila PZS.
- **neregistrirani uporabniki:** prijavite se v iPlaninca, potem pa se ravnate po navodilih za registriranega uporabnika.

Dodatne informacije: Maja Rode, maja@pzs.si, 01 43 45 690

PLANINSKI KOLEDARČEK 2010

Planinska zveza Slovenije bo tudi za leto 2010 izdala **PLANINSKI KOLEDARČEK 2010**.

Vse Meddruštvene odbore planinskih društev zato prosimo, da **najkasneje do 26. oktobra 2009** pismeno na priloženem obrazcu sporočijo na sejah Meddruštvenih odborov usklajene prireditve, pohode in druga akcije, ki so širšega pomena, namenjene tudi planincem drugih društev. Osrednja akcije planinske organizacije za leto 2009 bo dogovorjena na sestanku s predsedniki MDO!

Pri načrtovanju akcij upoštevajte, da bo:

- **8. maja 2010** zasedanje skupščine PZS
- **5. junija 2010** pa Dan slovenskih planincev

in zato na ta dva dneva ne načrtujte večjih planinskih prireditev, izobraževanj, izpopolnjevanj in tečajev.

Planinska društva še posebej naprošamo, da upoštevajo rok 5. oktober 2009 do katerega naj Meddruštvenim odborom planinskih društev posredujejo načrtovane akcije v letu 2010 in akcije za mesec januar 2010.

Prosimo - ne prezrite razpisa - in upoštevajte postavljene roke, saj drugače težko ustrezemo skupni želji, da bo koledarček natisnjen do konca meseca novembra, pregled prireditev pa posredovan športnim ustanovam in pravočasno dosegljiv na spletnih straneh PZS. Akcije, ki so namenjene društvom, zlasti vzgojne in izobraževalne, naj sporočijo tudi komisije/odbori Upravnega odbora PZS.

PRIJAV, PRISPelih PO ROKU NE BOMO UPOŠTEVALI.

Vsi obrazci (v prilogi) morajo biti podpisani in žigosani s strani predsednika MDO PD ali njegovega namestnika!

Akcije za tujino in vzgojno-izobraževalne akcije napišite posebej!
Obrazec naj izpolnijo tudi komisije/odbori UO PZS!

Obvestila Planinske zveze Slovenije

MEDDRUŠTVENI ODBOR: _____

DATUM PRIREDITVE	NAZIV, NAMEN IN KRAJ PRIREDITVE, POHODA IN DRUGA AKCIJE	ORGANIZATOR AKCIJE	INFORMACIJE, NATANČNEJŠI PODATKI

DATUM: _____

MP

(podpis)

PODATKI O OBRATOVANJU PLANINSKE KOČE V LETU 2010 ZA KOLEDAR AKCIJ PZS

Za koledarček planinskih akcij potrebujemo podatke o obratovanju planinskih koč v prihodnjem letu, tako kot vsako leto, tudi letos. Večini planinskih društev, ki upravljajo planinske kočje smo obrazec za vpis podatkov poslali že tudi v elektronski obliki, objavljamo pa ga tudi v tej številki Obvestil.

Prosim vas, da obrazec natančno izpolnite in ne mešate (velikokrat se to zgodi) termina Stalno odprto (SO) in odprto za weekende (OSNP). Orientirajte se le na najbolj pomembne podatke zlasti pri informatorjih, saj smo omejeni s prostorom, zato vpišite ime le ene osebe in eno telefonsko številko.

Prosimo vas, da nam podatke sporočite na PZS do **26. oktobra 2009.**

Hvala za pomoč in lep pozdrav.

PLANINSKA KOČA _____

Koča bo odprta stalno (SO) od: _____ do _____

Koča bo odprta za weekende (OSNP) od: _____ do: _____

Telefon v koči: _____

Ime in priimek oskrbnika kočje _____ tel: _____

Ali

Ime in priimek najemnika kočje _____ tel: _____

Ime in priimek informatorja: _____ tel: _____

(informator je oseba, zadolžena s strani PD, da posreduje informacije obiskovalcem kočje in PZS)

Če ima PD ali kočja elektronsko pošto napišite naslov: _____

Če ima PD spletni naslov ga napišite: _____

PLANINSKA DRUŠTVA IN KOMISIJE VABIJO

AKCIJE V SEPTEMBRU 2009:

Več na www.pzs.si

DATUM	AKCIJA	ORGANIZATOR	INFORMACIJE
18. 09. 09	Srečanje planincev železničarjev Slovenije na Pohorju	PD Železničar Maribor	Mija Pilko 040 880 807
19. 09. 09	Svečana akademija PD Slovenj Gradec ob 90- letnici	PD Slovenj Gradec	Zdenko Čas 041 418 213
19. 09. 09	Srečanje planincev na Črni prsti	PD Podbrdo	Lilijana Gatej 041 872 014
19. 09. 09	11. pohod po poteh občine Polzela	PD Polzela	Zvone Korenjak 041 603 029
19. 09. 09	Pohod na Goteniški Snežnik	PD Kočevje	Franci Janež 041 507 853
20. 09. 09	Srečanje Savinjčanov, Zasavcev in Laščanov	PD Trbovlje	Miro Drnovšek 041 957 640
20. 09. 09	13. pohod v okviru akcije »Živi zdravo za zabavo«, Murnovec (1866 m)	PD Gozd Martuljk	Majda Papler 051 336 635
20. 09. 09	10. pohod po »Loško- zbe-lovski« planinski poti	PD Loče	Vili Kovačič 031 672 680
20. 09. 09	Tradicionalni družinski pohod na Krim	PD Podpeč- Preserje	Marko Goršič 01 36 31 175, 041 795 006
20. 09. 09	3. pohod na Jugovo domačijo	PD Fram	Stanka Vobič 02 68 64 013
26. 09. 09	Setiče (1922 m)	PD Tržič	Stanko Koblar 040 627 808
26. 09. 09	Breginj- Muzci- Br. Jalovec	PD Kobarid	Srečko Rosič 041 473 632
27. 09. 09	Spominsko srečanje pod severno Triglavsko steno	PD Tržič	Erna Anderle 040 168 925
27. 09. 09	Pohod na Smrekovec	PD Šoštanj in občina Šoštanj	
27. 09. 09	Ježa Kolovrat	PD Valentin Stanič Kanal	Marjan Nanut 051 604 762
28. 09. 09	Kumer- Luže- Sv. Rozalija- Kumer	PK Peca- Olševa	Veronika in Karolina 02 82 38 310

AKCIJE V OKTOBRU 2009:

Več na www.pzs.si

DATUM	AKCIJA	ORGANIZATOR	INFORMACIJE
oktober 09	Planinski koncert v Kranju	PD Kranj	041 636 007
oktober 09	Po Miškovi poti	PD Lendava	Laszlo Ligeti 040 205 778
oktober 09	Orientacijsko tekmovanje za Trdinov pokal	PD Novo mesto	Majda Markovič 041 577 822
oktober 09	Kostanjev piknik na Gorjan- cih	PD Novo mesto in Odbor MO MDO	Majda Markovič 041 577 822
oktober 09 - april 10	Alpinistična šola	PD Celje Matica	pisarna PD 03 49 24 850

Obvestila Planinske zveze Slovenije

03. 10. 09	Sovretov pohod na Šavno peč	PD Dol pri Hrastniku in TD Hrastnik	Toni Paulič 051 303 463
03. 10. 09	Tičarica (2091 m) - Zelnarica (2320 m)	PD Tržič	Stanko Koblar 040 627 808
03. 10. 09	Bajtarski golaž	PD Bajtar Velika planina	Boris Pohlin 041 577 625
03. 10. 09	Vsakoletno srečanje vodnikov PZS iz Savinjskega MDO	Savinjski MDO	Jure Drev
03. 10. 09	Jesenski pohod po radeški planinski poti	PD Radeče	Irena Kampuš 041 626 136
03. 10. 09	Markov tek na Javorč	PD Žiri	Zvone Kopač 04 51 91 804
03. 10. 09	Tradicionalni pohod po gričih okrog Idrije	PD Idrija	Silvij Močnik 041 215 729
03. 10. 09	Po vinskih poteh na Boč (Hošnica- Makole- Boč)	PD Poljčane	Jože Težak 031 623 901, Boris Blažič 041 660 151
03. 10. 09	Lukčev pohod (Kope- Rogla)	PD Slovenska Bistrica	Matej Lorenci 02 81 83 901, Mihaela Resnik 040 422 656
03. 10. 09	Po Vorančevi poti	PD Ravne na Koroškem	Veronika Kotnik 02 82 22 883
04. 10. 09	Po Pomurski poti	PD Matica Murska Sobota	Jože Ružič 02 54 21 053, 041 614 672
04. 10. 09	31. spominski pohod na Slavnik	OPD Koper	05 62 73 060, 031 292 565
04. 10. 09	Srečanje krajanov iz vasi pod Kriško goro v Gozdu in obletnica požiga vasi Gozd	PD Križe	Ivan Likar 041 784 175
04. 10. 09	Spominski pohod na Golake	PD Ajdovščina	041 759 773
04. 10. 09	Pohod po obronkih Celja	PD Grmada Celje	Alenka Mirnik 041 623 413
09. 10. 09	Svečana akademija (60 let PD, 55 let Doma na Paškem Kozjaku in 35 let Šaleške planinske poti)	PD Velenje	Jože Melanšek 041 578 557
10. 10. 09	Poldašnja špica (2087 m)	PD Tržič	Stanko Koblar 040 627 808
10. 10. 09	Kostanjev piknik	PD Hrastnik	Marjan Pergar 031 539 945
10. 10. 09	11. memorial Janeza Jegliča- Johana, Osp	PD Domžale	Silvo Karo 041 575 570 silvo.karo@siol.net
10. 10. 09	Srečanje planincev na Paškem Kozjaku	PD Velenje	Tone Žižmond 041 458 729
10. 10. 09	10. kostanjev piknik s pohodom Šentjur- Pečovniška koča	PD Grmada Celje	Robi Koritnik 031 353 373
10. 10. 09	Tekmovalni pohod v spomin Bena Dolinška (Ruše- Ruška koča)	PD Ruše	Iztok Urlaub 040 706 032
10. 10. 09	Tradicionalni pohod po Steklasovi poti	PD Polet Šentrupert	Bojan Brezovar 041 541 077
11. 10. 09	12. gorski tek na Nanos v spomin Fabjana Furlana	PD Podnanos	

11. 10. 09	Dobrodelna rekreativna prireditev NIKOLI NI PREPOZNO	PD Tržič	Erna Anderle 040 168 925
11. 10. 09	22. pohod po poteh Andraža	PD Polzela	Simon Ograjenšek 031 393 499
11. 10. 09	Pohod po Banjšicah	PD Nova Gorica in TD Banjšice	pisarna PD 05 30 23 030, Jože Sedevčič 041 345 411
11. 10. 09	Kostanjev piknik na Resevni	PD Šentjur	Ivan Straže 031 883 319
11. 10. 09	Kostanjev piknik na Bukovici	PD Žalec	Janko Tamše 051 641 363

PLANINSKA DRUŠTVA IN KOMISIJE POROČAJO

Trije modreci, vsevedi
so po morju pluli v skledi.
Ko bi skleda se ne razletela,
pesem bi naprej se pela.

Ne, niso modreci in ne vsevedi, pa tudi po morju niso pluli v skledi. Njihov cilj je sicer bil obmorski kraj, njihov način premagovanja razdalje pa za današnje čase kar malo nenavaden. Gre za tri planince in pohodnike, ki so se odločili, da pot iz Dolge vasi do Malinske na otoku Krku premerijo kar peš. Mladen Markovčič in Srđan Ožbolt iz Dolge vasi ter Toni Veselič iz Livolda so se namreč po trenutnem navdihu in zelo skopih kondicijskih pripravah odločili in 21. aprila ob 4. uri zjutraj optali nahrbtnike in vzeli pot pod noge. Pot jih je vodila najprej po planinski poti od vznožja Stojne mimo koč na Mestnem vrhu do Raven nad Borovcem, kjer so imeli prvi postanek. Pohod so nadaljevali po markacijah do mejnega prehoda Zamost, nato preko serpentin do Gerova in skozi nacionalni park Risnjak. Za postanek preko noči so se odločili po 11 urah hoje, ko so prispeli nad Gornje Jelenje. Prenočevali so kar »pod vedrim nebom«. V petek je sledilo zopet zgodnje vstajanje, jutranja higiena (namesto zobne paste kar šilce domačega), optanje nahrbtnikov in

nadaljevanje poti preko Tuhobiča na 1109 m nadmorske višine in potem po markacijah vse do Hreljina, od tam dalje pa zaradi neprehodnosti gozda in nepoznavanja bližnjic kar po cesti. Najbolj se je vlekla pot od Krčkega mosta do Njivic, saj je vročina pritiskala na pohodnike od zgoraj, prav tako pa jih je zaradi hoje po asfaltu žgalo tudi v podplate. Še nikoli v življenju niso premagali takšne razdalje hodeč po beli črti ob robu cestišča in še nikoli niso opazili kolikšna je temperatura razlika med golim asfaltom in tisto tanko belo črto. Po postanku v Njivicah so do cilja prispeli ob 17. uri po 19 urah aktivne hoje. Bilo je enkratno in neponovljivo (ali pa morda še kdaj?)

Statistika:

Aktivni čas hoje: 19 ur
Dolžina prehojene poti: 110 km
Povprečna hitrost: 5,8 km/h

Avtor:
Ana Marija

KOČEVSKI PLANINCI NA MONT BLANCU

20. avgusta je 16 planincev PD Kočevje in eden iz PD Križe v lepem vremenu osvojilo 4810 m visoki Mont Blanc. Priprave so potekale nekaj mesecev: bili smo večkrat na

Triglavu, na ledeniku 3343m visoke Marmolade, kot najpomembnejša gora je bil 4061 m visoki Grand Paradiso v Italiji.

Za aklimatizacijo pa smo se 18. avgusta povzpeli še na 3842 visoki Aiguille du Midi, kjer smo opravili nekajurno turo. Ker smo bili dobro pripravljene in opremljene, težav z vzponom ni bilo.

Za vedno mi bo ostalo v spominu kolona lučk, ki se pomika proti vrhu in rdeča jutranja zarja prihajajočega dneva. Odprava je trajala skupaj 5 dni, posebno ponosni pa smo, da smo vse opravili v lastni organizaciji in vodenjem, kar je tudi zelo zmanjšalo stroške.

Glede na uspešnost odprave na BELO GORO sem prepričan, da se bodo kmalu začele porajati ideje za nove izzive.

PD Kočevje
Janež Franc

VZPON NA MONTAŽ, 2753 m

Planinsko društvo Pošte in Telekomu Ljubljana je v soboto, 8. avgusta 2009, organiziralo izlet na spoštovanja vredno goro Montaž/Jof di Montasio, najvišji vrh v Zahodnih Julijskih Alpah in za Triglavom drugi najvišji vrh vseh Julijcev. Skupino petnajstih bolj ali manj izkušenih planincev, so nanj popeljali načelnik Vodniškega odseka Janko Marn, kot vodja pohoda ter vodnika Boris Lazar in predsednik društva Stane Tomšič.

Zgodaj zjutraj smo se z avtomobili odpravili iz Ljubljane proti Kranjski Gori in mimo Rateč v Italijo. Pred Trbižem smo zavili proti prelazu Nevejsko sedlo/Sella Nevea (1162 m) in nadaljevali po gorski cesti na Planino Pecol (1502 m). V sončnem jutru smo že s parkirišča občudovali orjaško goro, ki se ponosno dviga v modro nebo. »Stene Montaža dajejo podobo presunljive moči, ki jo je treba videti, kajti z besedami opisati je ni mogoče«. Tako je goro opisal že dr. Julius Kugy, alpinist in pisatelj ter velik občudovalec Montaža. Poti na vrh je več, nobena pa ni lahka. Mi smo se nanj podali po poti prvoprstopnikov. Izhodišče je bila visoka planota Pecol, ki se široko razprostira pod Montaževimi ostenji. Hodili smo preko neskončnih cvetočih pašnikov, na katerih smo lahko občudovali šentjanževke, murke, kam-

nokreče, lan, gorske kosmatince in druge žlahne gorske cvetlice. Med hojo smo bili od vodnikov deležni krajšega poduka o pravilni rabi palic, da ne bi po nepotrebem tratili energije. Številni svizci so nas z varne razdalje radevedno opazovali in se s presunljivimi žvižgi medsebojno opozarjali na prihajajočo gručo dvonožcev. Vzpenjali smo se po dokaj lepi poti do prevala Vrh Strmali/Forca dei Disteis (2201 m). Tam smo se zazrli v strahotno brezno zahodne globeli soteske Klapadorije. Po krajšem počitku smo pospravili palice in si zaradi nevarnosti padajočega kamenja nadeli čelade. Zdaj je šlo zares - vstopili smo v skalni svet. Tam, kjer bi pri podobnih razmerah v slovenskih gorah že davno naleteli na jeklenice in kline, smo plezali po nedotaknjeni skali, sledeč redkim markacijam. Prečili smo prostrana melišča, hodili po poličistem svetu in mestoma plezali do bivaka Suringar (2430 m).

Malo pred njim smo vstopili v Findeneggov ozebničnik. Vzpon po strmem ozebničniku je lažja plezalna smer I.-II. težavnosti (300 m), saj ni nobenih varoval. Po njem smo se povzpeli na vršni greben, od koder stene padajo v neizprosni navpičnosti. Na vrhu Montaža, pri znamenitem zvončku, postavljenem v spomin tržaškemu alpinistu Riccardu Deffarju, smo s ponosom ugotavljali, da nam je brez hujših težav uspelo stopiti na teme ene najmogočnejših gora v Julijcih. Razgled s tako visokega vrha je

nadvse veličasten, čeprav smo le s težavo prepoznali bližnje in oddaljene vrhove, ki so se skrivali pod kapo meglic in oblakov: sosednji Viš in Veliki Nabojs, Kaninsko pogorje, Dolomite, Karnijske in Naborjetske vrhove, globoko spodaj je dolina Zajzera s sv. Višarjami... Počasi in previdno smo sestopali po markirani poti mimo znamenite železne Pipanove lestve. Skale, polne drobirja, so narekivale previden korak. Na poti so nas spremljali pogledi številnih kozorogov, ki so sem ter tja veselo prožili kamenje, kot bi nas opozarjali »pojditе stran iz kraljestva kozorogov, tu smo mi gospodar«. Da mislijo resno, se je prepričala naša Marija, ki jo je kamen zadel v stegno in ji natrgal hlačnico. Pod prevalom Vrh Strmali smo pospravili čelade in v roke vzeli palice. Počutili smo se kot zmagovalci, čeprav nas

je čakal še sestop do izhodišča. Del skupine je zaradi žiga napravil še ovinek do kočice Brazza. Tik pred koncem poti je začelo rositi, le toliko, da smo navlažili anorake, mi pa smo bili zadovoljni, da nam je bilo vreme naklonjeno ves čas zahtevnega vzpona in sestopa z mogočne gore.

Zadovoljni in ponosni na uspeh smo se odpravili domov, bogatejši za doživetje, ki bo trajno zapisano v našem spominu. Opravljeni vzpon priča o naši dobri pripravljenosti, da zmoremo tudi relativno dolge in zelo zahtevne ture. Vodnikom se zahvaljujemo, da so nam zaupali in nam omogočili ta, nekoliko zahtevnejši preizkus naših zmogljivosti!

Besedilo: **Tatjana Balorda**
Foto: **Stane Tomšič**

PRISOJNIK IN SLEMENOVA ŠPICA

Nedelja, 2. avgust 2009

Prvi vikend v avgustu sta bila v letnem programu PD Pošte in Telekomu Ljubljana dva izleta. Vendar so se vodniki odločili, da nas namesto načrtovanih izletov raje popeljejo na našo "hišno goro" Prisojnik, ki bo istočasno preizkusna tura za udeležence avgustovskega planinskega potepanja po Bolgariji. Za ostale pa so pripravili lažji izlet na Slemenovo Špico. Pobuda je naletela na dober odziv, saj smo se zgodaj zjutraj s polnim avtobusom odpeljali iz Ljubljane proti Vršiču. Izhodišče za obe planinski skupini je bil prelaz Vršič (1611 m), ki so ga nekoč Avstrijci imenovali Mojstrovka, Kranjskogorci pa Jezerca in povezuje Gorenjsko z Zgornjim Posočjem oz. Kranjsko Goro z Bovcem. Po izstopu iz avtobusa smo se razdelili v dve skupini. Prva se je tako rekoč "sprehodila" po lahki in prijetni poti proti Slemenovi špici (1911 m), druga pa se je, oprem-

ljena s čeladami odpravila po Grebenski poti, mimo Prvega Prisojnikovega okna na Prisojnik (2547 m), nato pa po Slovenski poti, po južnem pobočju, nazaj. Vsi skupaj smo se po končanih turah zbrali v našem Poštarskem domu na Vršiču (1688 m), na zasluženi topli malici.

S prepolnega parkirišča se v vročem poletnem dnevu usmerimo po označeni poti, ki vodi na Mojstrovko in Slemenovo Špico. Pot je malce strma, zato si na prevalu Vratca (1807 m) malo oddahnemo. Tu se loči pot, ki vodi po Hanzovi na Mojstrovko, mi pa nadaljujemo po desni med uživanjem čudovitih razgledov. Občudujemo cvetoče grme rožnatega rododendrona in rumeno cvetoče grmičke t.i. planinskega sončeca (planinski popon). Pot se včasih malo povzpne in pridemo do Jezerc na Slemenu, od koder pravijo, da so najlepši pogledi na veličastni Jalovec, morda še lepši jeseni, ko macesni porumenijo. Od tu do vrha je le še krajši vzpon. Skupinsko fotografiranje in uživanje v pogledih na Mojstrovko, Jalovec, Ponce. Vrh Slemenove špice "raste" iznad planote Sleme pod severno steno Male Mojstrovke ter v strmih pobočjih pada v dolini Tamar in Malo Pišnico. Zaradi panorame, ki jo krasi pogled na drzno oblikovani Jalovec, je to eno najlepših razgledišč našega alpskega sveta. Uživali smo v razgledih in martinčkanju na travnati jasi, eni na soncu, drugi v senci mogo-

čnih macesnov. Nikamor se nam ni mudilo, saj se skupina s Prisojnika ne bo tako hitro vrnila. Misel na toplo malico nas je potem le zdramila iz prijetnega lenarjenja in vrnili smo se po isti poti nazaj. Na zatrpanem prelazu Vršič se usmerimo na nam dobro znano, letos z novimi tablami označeno pot, ki po cesti mimo Tičarjevega doma vodi do našega doma na Vršiču, kjer nas prijazno pričaka oskrbnica z dobrimi enolončnicami in štruklji. Naše popoldansko druženje za hip zmoti ropot helikopterja, ki leti proti Prisojnikovem oknu. Zastane nam dih, saj so tam nekje na grebenu naši planinci in odleže nam, ko zavije proti Mojstrovki. Pozno popoldne se nam pridružijo še ostali, utrujeni a vidno zadovoljni, da so v spremstvu naših izkušenih vodnikov premagali strmo in zahtevno pot na Prisojnik. Pred odhodom še zadnji pogled na Prisojnik ali Prisank, pod katerim je vklesan kamniti obraz Ajdovske deklice in že smo na parkirišču, kjer nas čaka avtobus. Prijeten dan smo preživeli v zeleni oazi sredi skalnih pobočij in uživali razglede ter zaključili izlet v našem vedno bolj urejenem Poštarskem domu na Vršiču, vse to pa je zadosten izziv in motiv za ponoven obisk.

Besedilo: Irena Mlakar

Foto: Stane Tomšič

GOLDECK, 2142 m

Ziljske Alpe, Avstrija

Znano zimsko smučarsko središče Goldeck nad Spittalom utemeljeno označujejo kot idealno izhodišče za lahke planinske ture. Da je temu tako, se je lahko prepričalo 56 članic in članov PD Pošte in Telekomu Ljubljana, ki so se udeležili seniorskega izleta v četrtek, 13. avgusta 2009.

Zgodaj zjutraj smo se z avtobusom odpeljali iz Ljubljane proti Jesenicam. Po krajšem postanku na počivališču Lipce nas je pot vodila skozi Karavanski predor na avstrijsko Koroško. Z avtoceste smo zavili na lokalno cesto mimo naselij Paternion, Bistrice na Dravi / Feistritz a.d. Drau in Zlan, od koder smo se začeli vzpenjati po 14,5 km dolgi razgledni cesti na Seetal (1885 m), kjer smo pri spodnji postaji smučarske žičnice zapustili avtobus. S tega izhodišča smo se, sprva po gorski cesti in nato po planinski stezi, najprej povzpeli na Martenock (2039 m), z orjaškim kovinskim križem.

Tu smo si privoščili prve razglede po Dravski dolini in na Milštatsko jezero, gorske vrhove pa so žal zakrivali oblaki in megle, ki jih je veter kar naprej preganjal čeznje, čeprav vremenska napoved za ta dan ni bila slaba. Najbolj smo pogrešali poglede proti Karavankam, Julijskim in Karnijskim Alpam in Visokim Turam. Precej drugače, kot na našem julijskem izletu na Ojstrnik. Kljub vsemu so se sem pa tja med raztrganimi meglicami vendar za

hip pokazale verige daljnjih tritisočakov Tur in Dachsteina, pogled je segel tudi na Nockberge in po zgornji Koroški.

Nadaljevali smo hojo na 100 metrov višji Goldeck, ki se ponaša z visokim telekomunikacijskim stolpom. Nekateri smo se na vrh povzpeli po bolj strmi skalnati vzhodni poti, večina pa po lažji poti mimo kočje Panorama Alm, kamor smo se na koncu vrnili vsi ter si privoščili daljši počitek in malico.

Na koncu smo se skupaj povzpeli še na bližnji Seetalnock ((2130 m), nato pa smo po njegovem hrbtu sestopili do avtobusa. Na povratku proti domu smo se za krajši čas ustavili v mestu Špital / Spital a.d. Drau, ki leži pod goro, ki smo jo obiskali. Sprehodili smo se po mestnem parku in si od zunaj ogledali dvorec Porzia, ki je bil nekaj časa tudi v

lasti Celjskih grofov. Kmalu smo zapustili urejeno mesto in se odpravili nazaj proti domu.

Vendar izleta še ni bilo konec, saj smo imeli naročeno toplo malico v našem Poštarskem domu na Vršiču, kjer smo letos postali že kar stalni gostje. Po cesti ob soteski reke Lieser smo prispeli do avtoceste, po kateri smo se odpeljali proti Italiji. Pred Trbižem smo zavili proti Sloveniji in mimo Rateč do Kranjske Gore, kjer smo zavili proti Vršiču. Oskrbnice našega planinskega doma so nas prijazno sprejele in pogostile. Kmalu je prišel čas za slovo in povratek v Ljubljano, kamor smo prispeli zvečer prijetno utrujeni.

Besedilo: Ruža Tekavec

Foto: Stane Tomšič

XIII. SPOMINSKI FURLANOV POHOD

Vsoboto 15. avgusta se je iz Novega mesta podalo na tradicionalni pohod Vanje Furlana kar 43 pohodnikov. Pot so pričeli pri Agroservisu v Žabji vasi in se mimo Hrušice in skozi Pangerč grm povzpeli do Šmiklavža in zagrizli v strmino Rut in v štirih urah prispeli na cilj. Druga skupina se je iz Novega mesta odpeljala z avtobusom do Gabrja od tam pa peš nadaljevala do Gospodične. Velika večina si je izhodišče izbrala po svoje. Tudi planinci iz Metlike, Kostanjevice, Šentjerneja so vzeli pot pod noge vsak po svoje, vsem je bil cilj planinski dom pri Gospodični, kjer smo se poklonili pokojnim alpinistom in planincem. Po kulturnem programu v katerem so nastopali: Dolenjski oktet, »Janez Trdina«, ki ga je zaigral g. Barle, program je popestrila in zbrane navdušila s harmoniko mlada Valentina. Prisotne je nagovoril predsednik PD

Krka g. Tone Progar, podpredsednik PZS g. Rudi Skobe in podžupan mestne občine Novo mesto g. Ivan Grill. Program je spretno povezovala ga. Nina Štampohar. Na koncu je sledilo slovesno odprtje prenovljene terase, ki je bila danes za vse prisotne premajhna. Da je prišlo do tega slovesnega trenutka pa se moramo zahvaliti zvestim donatorjem še posebno pa generalnemu sponzorju Tovrani zdravil Krka d.d. Novo mesto. V Krki se zavedajo, da svojega poslanstva živeti zdravo življenje ne uresničujejo zgolj z vrhunskimi izdelki, namenjenimi zdravljenju različnih bolezni. Svojo skrb za zdravo življenje razumejo veliko širše: kot skrb za kakovostno in lepše življenje vseh ljudi v družbenem okolju, v katerem delujejo. Zato s sponzorstvi in donacijami podpirajo številne projekte, povezane z zdravjem in kakovostjo življenja. Velik del sredstev namenja podpora številnih športnih klubov in društev, med njimi tudi Planinskemu društvu Novo mesto, ki se je po podjetju Krka preimenovalo v Planinsko društvo Krka. Krka je namreč dolgoletni podpornik dolenjskih pohodnikov, pred poletjem letos pa so dolgoletno plodno sodelovanje, ki ga lahko poimenujemo že kar partnerstvo s tradicijo, podkrepili še s preimenovanjem društva v Planinsko društvo Krka. S podporo pohodništva želijo v Krki še nadgraditi svojo družbeno odgovornost. Verjamejo v partnerstvo in zaupanje, hitrost in fleksibilnost, kreativnost in učinkovitost tako na področju športnih kot tudi v farmacevtski dejavnosti. Zato so ponosni sponzor Planinskega društva Krka in verjamejo, da bodo skupaj tudi v prihodnje pomembno prispevali k ozaveščanju in usmerjanju ljudi v gibanje in zdrav način življenja.

L. Kastelec in F. Vovk

25. SREČANJE NA PLANINI RAZOR

Pred leti, ko smo 22. julija v Sloveniji še praznovali dan vstaje, je Rudi Rauch na sestanku, ko so se dogovarjali, katera od organizacij bo pripravila praznovanje, predlagal, da bi ta dan za tisto leto proslavili na planini Razor. Potem pa je v naslednjih letih poslalo kar pravilo, da se 22. julij praznuje ob naši planinski koči. Tako je na srečanju 26. julija 2009 opisal začetke srečanj pred četrto stoletje Rudi Rauch. Marsikaj se je od takrat spremenilo, koča na planini Razor pa še vedno stoji, celo bolj urejena in v lepši podobi, in tudi julijska srečanja planincev pa tudi ostalih Tolmincev so postala tradicionalna.

Lani je koča praznovala 60. rojstni dan. Skorajda ne mine leto, da se v koči ne bi lahko pohvalili z novimi pridobitvami, ki pripomorejo k boljšemu počutju gostov pa tudi osebja v koči. Že nekaj let je gospodarski odsek pod vodstvom Jožeta Mežnarja opozarjal, da v sušnih obdobjih zbiralnik za vodo, sicer dobro ohranjen, ki je bil zgrajen leta 1934 za potrebe manjše vojaške posadke, ne zadošča več za potrebe koč. V zadnjih letih so se namreč zelo spremenile klimatske razmere, povečal pa se je tudi obisk v koči, saj jo v sezoni obišče tudi več kot 10 000 gostov. Vodo je bilo v sušnih obdobjih tako potrebno voziti z bližnje planine pod Kukom, kar je bilo seveda zelo naporno in je pomenilo tudi dodatne stroške. Spet je bilo potrebno ugrizniti v jabolko, prisrketi sredstva in urediti vso potrebno projektno dokumentacijo, gradbeno dovoljenje, pridobiti pa tudi vsa soglasja, saj koča leži v območju Triglavskega narodnega parka. Po uspešni prijavi na razpis je investicijo finančno podprla tudi Fundacija za financiranje športnih objektov. Poleg starega 30 m³ zbiralnika za

vodo je tako v juniju in juliju zrasel nov 70 m³ rezervoar, ki je bil na praznik planincev uradno predan svojemu namenu. Vodni zbiralnik bo nedvomno pripomogel k še večjemu gostoljubju koč, zadostna količine vode pa bo pomenila tudi večjo protipožarno zaščito na planini.

Planinsko društvo na svojem območju ureja kar 115,7 kilometrov planinskih poti. Poti je potrebno stalno pregledovati, vzdrževati, obnavljati in označevati, saj je le tako mogoče zagotoviti varno hojo obiskovalcev gora. Da so vse poti urejene, skrbi peščica markacistov, ki jim ni žal prostega časa za obnovo smernih tabel, popravilo jeklenic in klinov, obnovo markacij in čiščenje poti. Zlasti zime z večjimi količinami snega, vmes pa še potresi in razni podori poskrbijo, da dela nikoli ne zmanjka. Hkrati pa markacijski odsek, ki ga zadnja leta zelo prizadevno vodi Igor Mlakar, vzorno vodi seznam vseh poti.

Na srečanju sta bila letos še posebne pozornosti deležna Venceslav Lapanja - Cene in Valentin Lapanja - Pajo, ki nikoli ne odrečeta pomoči niti v koči in ne na poteh. Že približno 20 let skrbita, da so poti urejene tako, da se planinci ne izpostavljajo nevarnostim zaradi slabega vzdrževanja. Za požrtvovalno delo na planinskih poteh jima je zato Planinska zveza Slovenije - Komisija za planinske poti podelila priznanje Alojza Knafelca. Priznanje je vzornima markacistoma izročil predsednik Komisije za planinske poti Tone Tomše. Cene pa je bil pravzaprav tudi prvi v društvu, ki je pred 20 leti opravil markacijski tečaj. Dolga leta je poti tudi markiral sam in ko so ga nekoč mladi planinci na planinskem taboru radovedno vprašali, kako lahko markira poti sam, je Cene slikovito opisal: «Tako, kantico z barvo obesim okrog vratu, z levo roko delam pike, z desno pa kroge, pa je.»

Če se srečanja niste udeležili, potem ste zamudili tudi nastop vedno bolj uigrane in razigrane Folklorne skupine Razor, ki je prostor pred kočjo spremenila v eno samo veliko plesišče in k sodelovanju pritegnila tudi obiskovalce, spet smo se od srca nasmejali odigranim prizorom dramske skupine, pevci so poskrbeli za dober odmev z gora. Družbi in kraju primerno se je srečanje nadaljevalo ob zvokih harmonike Danijela.

Cvetka Jug

60 LET PD VELENJE

Pake pri Velenju, skozi Škalske Cirkovce na Graško goro je bilo 44 pohodnikov, skupno je bilo na Graški gori 1600 - 2000 udeležencev, ki so se pripeljali s 24 avtobusi in številnimi osebnimi vozili ter 53 praporov.

Srečanje je bilo posvečeno 65 letnici pohoda XIV. divizije na Štajersko, 60 letnici PD Velenje in 50 let mesta Velenje. 9. oktobra bo svečana akademija, v kulturnem domu v Velenju in 10. oktobra Srečanje planincev pri Domu na Paškem Kozjaku.

Jože Melanšek

DEVETDESET LET PD PREVALJE

Prvo soboto v mesecu septembru, ko je narava letos prvič pokazala svoj jesenski obraz, je Planinsko društvo Prevalje, ki na Koroškem šteje po številu članov za največje planinsko društvo, pri svoji planinski koči na Uršlji gori pripravilo praznovanje svojega častitljivega devetdesetletnega jubileja. Uršlja gora je sicer priljubljena gora koroških planincev, saj se nanjo stekajo številne poti iz Mislinjske, Mežiške in Šaleške doline, zato je še posebej ob vikendih dobro obiskana. O njej je Ivanka Komprej, sicer znana članica njihovega društva, ki je dolga leta nosila breme organizacije Kulturnih dni na Uršlji gori, zapisala: »Že tisočletja ponosno dviga plešasto glavo nad okoliške hribe. Temni gozdovi po njenih pobočjih so stoletja dajali zavetje divjadi in krotili hudourniške vode, ki so ob nevihtah drle z vrha. Ob vznožju Gore so ob naravnih izvirih ljudje postavljali skromna bivališča zase in za živali. S trdim delom so se kmetije obdržale in se širile navzgor po pobočju. S krčenjem gozda so nastali pašniki za ovce in njivice za skromno preživetje. Divjad po gozdovih je bila že od nekdaj zaščiten in redki divji lovci so si upali kaj upleniti. Pred približno štiristo leti so okoliški kmetje zgradili na vrhu Gore cerkev, pra-

vo katedralo, kjer se je Uršuli na oltarju pridružil še enajsttaužent devic. Ta cerkev, ki je bila pred kratkim povsem obnovljena, je najvišje ležeča cerkev v Sloveniji, zato so v njej med letom številne pobožnosti, kar privablja tudi številne romarje na Goro, s tem pa cerkev koristi tudi planinskemu društvu, ki ima v bližini tudi svoj planinski dom ...«

Kljub temu, da na dan praznovanja vreme v zgodnjih jutranjih urah ni bilo najbolj naklonjeno organizatorjem proslave pa se je na ploščadi med cerkvijo in planinskim domom zbralo kar lepo število planincev. Po krajšem kulturnem programu je vse planince pozdravil sedan-

ji predsednik društva Merc Jože, prireditve pa so se udeležili tudi: predsednik PZS g. Ekar Franci, predsednik meddruštvenega odbora PZS za Koroško Horjak Drago in župan prevaljske občine g. Matic Tasič. Veliko je bilo tudi planincev iz sosednjih društev, v popoldanskih urah pa so se na goro podali še nekateri planinci, ki so se isti dan udeležili tradicionalnega pohoda po Plešivski poti. Za vse udeležence je bila pripravljena tudi manjša zakuska, ob tej

priliki pa je domače društvo izdalo tudi lepo oblikovan in zanimiv zbornik, kjer so domači planinci predstavili svojo dejavnost v njihovem devetdeset letnem delovanju.

Ob visokem jubileju izrekamo PD Prevalje v imenu vseh koroških planincev čestitke z željo, da bi svoje delo na področju planinstva nadaljevali tako zavzeto še v prihodnje.

Mirko Tovšak

SREČANJE GORENJSKIH PLANINCEV

Meddruštveni odbor planinskih društev Gorenjske se je v letošnjem letu odločil, da se srečanje gorenjskih planincev izvede na že od nekdaj še kako planinsko romantičnem planinskem okolju. Na Krvavcu je iskal svoj planinski mir in raj iskal tudi duhovnik in pesnik Simon Gregorčič. Na Krvavcu so imeli svoje domovanje in delovanje Drenovci. Slovensko planinsko društvu je v letu 1925 zgradilo pod vrhom Krvavca imeniten Planinski dom in v letu 1929 znamenito planinsko pastirsko kapelo, ki jo je projektiral in izoblikoval arhitekt Jože Plečnik. Krvavec so v povojnem času druge svetovne vojne izgrajevali planinci PD Kranja. Zgradili so nov moderen hotelski planinski dom, obnovili starega, napeljali so na goro elektrovod in vodovod. Na Gospinci so zgradili dodatni planinski dom. V letu 1967 so postavili na temeljih gradbene barake za planinski dom - zavetišče GRS Kranj. V letu 1973 se zaradi preobsežne dejavnosti in tudi ekonomskih nezmožnosti vse skupaj sanira z oddajo hotela, planinskega doma, vodovoda in elektrovida občini Kranj, s trdnim dogovorom, da PD Kranju ostane z pripadajočim zemljiščem Planinski dom na Gospinci in zavetišče GRS.

Planinstvo je tako bilo neposredno vključevano v razvoj in izgradnjo sodobnega smučarskega centra. To se je tudi zgodilo, saj je Krvavec postal eno najbolj obiskanih smučišč pri nas. Krvavec je tudi izhodišče za turno smučanje v Dolge njive, na Greben, Šutno, Koren - ki so vse bolj obiskana. V sedemdesetih letih je komisija za GRS - PZS izvedla prvo državno prvenstvo v strokovnih spretnostih in hitrostni vožnji z AKI -a čolni. Prva državna prvaka sta bila gorska reševalca Jamnik Tomaž in Franci

Ekar. V osemdesetih letih se pri vaji GRS zruši helikopter policije, iz gorečega helikopterja so se izvlekli Ekar Franc, mehanik Emil Stepančič in pilot Andrej Andolšek. Inštruktor pilotov Valodja Tkačev je v tej nesreči umrl. Leta 1991 v dopoldanskem času je zavetišče doživele raketiranje zavetišča GRS. V popoldanskem času se predsednik PD Kranj povzpne do kapele pod stolpom RTV in se ponovi se napad na stolp in neposredno doživi strahoto sodobnega orožja. Zavetišče GRS postaje Kranj in Planinski dom na Gospinci sta bila dalj časa na voljo Teritorialni obrambi za varovanje in zaščito TV stolpa. Na Krvavec se je kar precej planincev povzpelo peš po planinskih poteh iz Kokre skozi Roblekov kot in Dolge njive na Krvavec, preko Davovca ali pod žičnico in na vrh. Tudi iz planine Jezerca se jih je veliko povzpelo na vrh Krvavca in iz Zvoha, na katerem nahaja «naravni spomenik» to je skoraj 50 m globok krater, narejen z asfaltom obložen vodni zbiralnik.

Pri planinskem domu so fanfare orkestra kvarteta naznanile pričetek Tradicionalnega gorenjskega planinskega srečanja. Oktet Vedrina je s planinsko himno »Oj Triglav moj dom« uradno obeležil srečanje. Svetovno priznani in iskani operni pevec Janez Lotrič pa z domoljubnimi planinskimi napevi izjemno obogatil ta

planinski dogodek. Za presenečenje pa je poskrbel 40 članski pihalno orkester iz Danske, ki spoznava lepote Slovenije v okviru društva »Slovensko - Dansko prijateljstvo« in se je povzpел na Krvavec in že pred prireditvijo izvedel odličen koncert.

Predsednik MDO PD Gorenjske prof. France Benedik je v nagovoru orisal poti in smeri gorenjskega planinstva. Izpostavil je posledice letošnje zime in klimatskih razmer v visokogorju, ki jih je zapustila na objektih in poteh precejšnje poškodbe in v nekaterih primerih popolna uničenja. Izrekel je tudi čestitke Kranjčanom ob 110 jubileju organiziranega planinstva. Posebej je g. Benedik poudaril vrednote prostovoljstva, kar je za planinstvo pomembna in velika vrednota. Prizadevamo se tudi, da bi družba dala planinstvu resnično tisto mesto in rang, ki zaradi poslanstva, dela in zaslug za javno dobro še kako pripada. Posebej pa je opozoril in sporočil, da je ohranjanje in varovanje gorskega sveta naša prioriteta skrb in nuja. Zatorej je oblikovanje in usposabljanje profila »Varuha gorske narave« še kako na mestu. Mag. Franc Ekar je bil na tem srečanju v vlogi predsednika PD Kranj in je v nagovoru ob tem srečanju in se je ob kranjskem planinskem jubileju še posebej zahvalil za tako obsežno planinsko udeležbo, kajti Krvavec je bil vendarle v nekdanjosti pomembno planinsko področje za letno visokogorski kot zimski turizem. Tudi izhodišče za

v visoke gore Savinskih Alp Kočne Grintavec je so bile to visoko potezne ture. Tudi planinskim legendam: Jakobu Aljažu, Rudolfu Badjuri, Franu Orožnu, Henriku Tumu, Mihi Potočniku in množici ostalim planinskim sodobnikom Krvavec ni bil nikdar tuj.; Vedno je domač, romantičen in tudi vedno poln presenečenj. Danes iščemo nove poti in smeri nadaljnjega razvoja in obstoja planinstva. V največji se prizadevamo, kako bomo ohranili vrednote planinskih prvobitnosti, neizkrivljenosti. Tudi si prizadevamo v največji moči, da bi preprečili razprodaje gorsko planinskega sveta. Alpe so naše skrb in obveza, so življenje in garancija za bodočnost življenja. Zatorej se moramo še kako prizadevati, da bomo spoštovali in uresničevali zaščitne aktivnosti, vsebine in programe, ki jih oblikuje in sporoča Alpska konvencija. Alpski konvenciji prav letos predseduje Slovenija in operativno je zato zadolženo Ministrstvo za okolje in prostor. Zatorej je naša dolžnost biti še posebej skrben, aktiven, napreden varuh in skrbnik planinsko gorskega prostora to je sporočil in pobud » Alpske konvencije«.

Na tem srečanju so Kranjčani tudi razglasili 13 častnih članov Planinskega društva Kranj. Med njimi so tudi, Karel Bajta z 102 letoma starosti, ki je bil že aktivni član SPD Kranjske podružnice. Dušan Feldin z 89. leti tudi že vpisan v SPD v letu 1939, prav tako potrjuje, da planinsko delo krepi človeka in dušo. Nejc Zaplotnik, posthumno, mlad ustvarjalec planinsko alpinističnih aktivnosti, pisec in planinski filozof. Marja Štremfelj svetovno razpoznavna alpinistka, himalajka, Natalija Gros prva dama svetovnega športnega plezanja, Andrej Štremfelj - svetovna legenda himalajizma in alpinizma, Tomo Česen, ki odprl nov list alpinizma in je zaslužen za športno plezanje in organizacijo svetovnih prvenstev v športnem plezanju v Sloveniji. Častni član je tudi Tomaž Jamnik - z osem tisočakom v »žepu«, odličen plezalec, športno društveni delavec. France Benedik kot učitelj profesor skozi 50 let predan delu z mladimi planinci, organizator planinskih šol, taborov, strokovnih planinskih. Peter Leban - pospeševalec in organizator planinskih aktivnosti, Peter Keše alpinist, gorski reševalec, član organov društva vse življenje zvest PD Kranj, Živko Drekonja - organizator planinstva, oskrbnik, delavec v planinstvu brez pogojevanj, gorski reševalec, odbornik,

načelnik sekcije, podpredsednik PD Kranj. Časno članstvo so podelili tudi predsedniku PD mag. Francu Ekarju, saj že več, kot pol stoletja aktivno ozaveščeno deluje in dela za kranjsko in slovensko planinstvo, tudi pri velikih planinskih dejanjih in dogodkih je bil velikokrat ključna osebnost. Ekar pa je v nagovoru opisal slavne dogodke Kranjskega slovenskega planinstva, kajti že v letu 1893 je bilo 10 Kranjčanov načelu z županom Pircem članov SPD. V letu 1894 so napisali že prva pravila za Kranjsko podružnico, vendar se je žal moralo počakati še 5 let na privoljenje takratnih oblasti. Tudi Kranjčan Avgust Sušnik v letu 1882 - 15. februarja naredi prvi registrirani zimski vzpon na vrh Triglava. Močne planinske sledi v Kranju tudi je pustil Kadilnik, ki je služboval v Kranju in enako »Piparji« ki so bili še bolj ta pravi »Joštariji,« kajti pri sv. Joštu je bilo najmočnejše zbiranje slovenskih planinskih osebnosti. Ni naključje da se v letu 1910 s strani kranjske podružnice financirala, zgradila in odprla Prešernova koč na Stolu. To je tudi v počastitev spomina na »Piparje«, ki so prav na Stolu dali »besedo«, da se slovensko planinstvo mora organizirano ustanoviti. Ker je bil Ekar pred sedmimi leti pobudnik, da se kranjski park Savinjsko Kamniške Alpe vendarle uresniči, je to tudi želja in hotenje današnjega sporočila.

Povabilu MDO Gorenjskih PD in predsedniku PZS se je odzval tudi Marjan Hribar, direktor Direktorata za turizem na Ministrstvu za gospodarstvo in v nagovoru utemeljil potrebo in nujo po prijazni in dopadljivi ureditvi planinske infrastrukture, katera izjemnega pomena za osnovno dolinsko turistično ponudbo. Slovenija je gorata alpska izjemno privlačna dežela, dežela sonca, planin in gora in snega, zato je potrebno prav planinstvu namenjati

največje pozornosti. Tudi na tem krvavšem gorenjskem planinskem srečanju 2009 je opomnil, da je Ministrstvo za gospodarstvo v aktivni pripravi za septembrski razpis za PD, ki upravljajo planinske postojanke, kjer se predvideva za 500.000 EUR povečanja od prvotne vrednosti 1.500.000 EUR. Za to prepotrebno pridobitev je še posebej izpostavil predsednika PZS, ki se vztrajno in prepričljivo prizadeva, da se bo ta razpis, kar najbolj učinkovito realiziral in pripomogel k resnično racionalno tudi z prostovoljnimi delom obnove, sanacije na planinskih objektih, ki bi tudi s temi posodabljanji vplivale na povečani obisk v planinsko gorskem svetu in s tem bi bil tudi lahko posredno povečan obseg in količinski obisk v osnovni turistični dejavnosti. Na tem srečanju pa se je direktor direktorata Marjan Hribar dalj časa zadržal z predstavniki PD, predsedniki, ki so tudi obravnavali vedno večje težave z sanacijami in obnovami planinske infrastrukture, planinskih poti, postojank. Tudi situacija ni prijazna do delovnih razmerij pri oskrbnikih, kjer so dajatve prevelike. Posebej je bilo tudi povedano, da se nobena planinska postojanka ne more vzdrževati iz lastnega dohodka. Tudi t.i. literatura informatika, prospekti, tiskovne konference o animaciji planinske rekreacije, pohodništva, pohodi po spominskih tematskih poteh se zaradi pomanjkanja sredstev ne morejo izvajati. Gorenjski planinci tudi menijo, da imamo premalo planinske literature, vodnikov po slovenskih planinskih poteh, transverzalnih napisanih v tujih jezikih. V primerljivosti s tujimi specializiranimi založniki smo povsem na repu. Pri vsem tem pa je dobro, da vemo kje so težave in tudi, da vemo če bi imeli sredstva kaj bi lahko in morali narediti, da bi bil efekt boljši za vse: državo, turistične organizacije, gorska področja in zaselke. Srečanje je bilo resnično naravnano pohodniško, kulturno in tudi delovno smiselno. Ni bilo tudi nobenih očitanj, ker ni bilo veselice in splošne zabave. Se pa tudi ocenjuje, da so bile ob tem srečanju gorenjskih planincev tudi učinkovite tiskovne planinske konference in tudi s tem dosežene aktualne planinske tematike. Tudi nastajajočemu planinskemu muzeju se je v programu in projektu srečanja gorenjskih planincev našlo mesto za promocijo in informatiko tega sodobnega in aktualnega planinskega hrama - Slovenskega planinskega muzeja.

PD Kranj

TRADICIONALNI POHOD NA TRIGLAV 2009

Načrtovani pohod na Triglav je bil uspešno izveden od 23.-24.8.2009. Številčnega pohoda se nas je udeležilo 37 pohodnikov društva, ki si bili hkrati člani Etnološkega društva Prforcenhaus, kostanjeviških jamarjev in ostalih. Najbolj pa so bili zastopani prebivalci vasi Orehovec.

Izhodišče našega, že tradicionalnega pohoda je bila dolina Vrat, slikovita in ena najlepših dolin v TNP, od koder se je že lepo videl naš cilj, stimulatивно, ne? Na osvojitve Triglava smo se ob 6:00 podali izpred Aljaževega Doma po

zavarovani Tominškovi poti preko Triglavskih podov na Triglavski dom na Kredarici in po počitku še isti dan naprej na vrh Triglava. Praksa je, da če je le mogoče povzpeti se na vrh prvi dan, kajti utrujenost naslednji dan opravi svoje in odločitev je naslednji dan težja. Od vseh pohodnikov je bilo kar 7 prvopristopnikov, kar kaže na velik interes po osvojitve najvišjega vrha v Sloveniji. Po tradicionalnem običaju se niso izognili krstu z vrvjo na vrhu očaka.

Popolnemu uspehu je svoje dodalo tudi lepo sončno vreme, dobro razpoloženje vseh, zapeta pesem Oj Triglav moj dom, ki je zadonela v čast vseh in pa odpete "litanije", v režiji kostanjeviškega Etnološkega društva Prforcenhaus na čelu z njegovim predsednikom in kanonikom izpred Aljaževega stolpa.

Po varnem sestopu smo prenočili na Kredarici ter naslednji dan, nekateri manj nekateri malo bolj utrujenih nog odšli preko Kalvarije, Konjskega sedla, Vodnikovega doma na Pokljuko. Se razume, da ne brez vmesnih počitkov. Med potjo smo srečevali številne pohodnike, po spustu preko Studorskega prevala pa smo se sprebili mimo ogromnega števila ovc. Še dobro, da nas je na cilju že čakal naš šofer in pa možnost okrepčila v bifeju Jurček. Po dehidraciji je pač potrebno nadoknaditi izgubljene tekočine. Fantastično vzdušje se je nadaljevalo še ves čas povratka. Ves čas je bila najpomembnejša zagotovitev varnosti vseh pohodnikov, kar smo dosegli z pripravo pred pohodom, vodniki, primerno planinsko opremo. Največ pa so k temu dodali pohodniki sami.

Matjaž Bohinc,
PD Polom Kostanjevica na Krki

OBVEŠČAJO

RAZPIS ZA NAJEM PLANINSKEGA DOMA NA MIRNI GORI

Planinsko društvo Črnomelj išče najemnika za Planinski dom na Mirni gori v Beli krajini. Pisno prijavo z osebnimi podatki in opisom dosedanjih izkušenj pošljite na naslov: Planinsko društvo Črnomelj, Pod smreko 10, 8340 Črnomelj.
Informacije: Stane Starešinič, GSM: 040 643 520.

STANJE SLOVENSKE PLANINSKE POTI OD RAZDRTEGA DO MARKOVŠČINE

Obveščamo uporabnike Slovenske planinske poti (TZV 1) od Razdrtega do Markovščine, ki je v upravljanju in vzdrževanju markacijskega odseka PD Sežana, da je bil omenjen odsek poti v letih 2008 in 2009 popolnoma obnovljen. Nameščena sta tudi dva nova žiga in sicer na Artvižah (817m), kjer je na električnem drogu pritrjena skrinjica z vpisno knjigo in žigom na zunanji strani, ter pred sprejemnim centrom Škocjanske jame. Pred vhomom v center je na drog, kjer so tudi usmerjevalne tablice pritrjena skrinjica z žigom in vpisno knjigo. V informacijskem centru pa je tudi nov ovalni žig SPP. Ker so bile Škocjanske jame nekoč že kontrolna točka SPP in je v starih transverzalnih knjižicah, ki so še vedno v obtoku prostor predviden za žigosanje, ter se iste predvidevajo za ponovno vključitev v sistem kontrolnih točk SPP smo se odločili za zamenjavo starega in neprimernega žiga.

Vodja MO PD Sežana: **Albin Žnidarčič**

OSTALO

TEST OČAL

Med 30. junijem in 3. julijem je v Avstriji, dolini Oetztal, potekalo testiranje in seminar sončnih očal za v gore v organizaciji »Adidas Eyewear« iz Linza. Namen dogodka je bil seznanitev z novostmi na trgu in pomembnost kvalitetne zaščite oči pri športnih aktivnostih, še posebej v gorskem svetu, kjer je indeks UV sevanja bistveno višji kot v dolini. Priznani strokovnjaki so nam v nekaj dneh podali pomembne informacije in smernice pri zaščiti oči, hkrati pa smo na terenu (vzpon na Wildspitze - 3774 m) lahko preizkusili očala Terrex pro, ki uporabniku poleg kvalitetne zaščite nudijo številne možnosti prilagoditve.

Pomen in kvalitetna zaščita oči med plezanjem in hojo na visoki nadmorski višini

Med hojo in plezanjem v gorskem svetu in visoki nadmorski višini je človeško oko izpostavljeno ekstremnim razmeram. Da bi preprečili okvaro vida in nepopravljivo škodo na očeh, je zlasti pomembno, da nosimo kvalitetna zaščitna očala, ki hkrati nudijo optimalno vidljivost in prvi razred zaščite.

Katerim nevarnostim je izpostavljeno človeško oko med aktivnostmi v gorskem svetu? Kakšne negativne posledice se lahko pojavijo in katerim lastnostim morajo zadostiti kvalitetna zaščitna očala? Nekaj iztočnic o tem nam je na testu podal eden vodilnih avstrijskih oftalmologov Dr. Markus Grasl.

Velika višina - velik izziv

Na visoki nadmorski višini je izpostavljenost oči UV sevanju bistveno večja kot v dolini. Vsakih 1000 m nadmorske višine se UV sevanje poveča za 10 %, v primeru megle pa je odstotek še nekoliko višji. Veter, mraz, suh zrak, odsev snega in snežni kristali v kombinaciji s človeškim znojem in povečevanjem pomanjkanja kisika so še dodatni dejavniki, ki pripomorejo k poškodbam oči. Na višini 5500 m (višina baznega tabora pod goro Everest), je delni tlak kisika le 50 %, na najvišji točki sveta (8848 m) pa znaša še samo 33 %. Da bi preprečili negativne posledice na oči, je kvalitetna zaščita pogoj in nujna.

Posledice in simptomi

Prvi simptom pomankljive zaščite oči so suhe oči, občutek tujkov v očeh in vnetje. Najbolj sta prizadeti roženica¹ in mrežnica².

Med športno aktivnostjo, je roženica pod enako obremenitvijo kot mišice. Ekstremne vzdržljivostne zahteve, kot je npr. planinarjenje, vodi do povečane presnove, naraščanja telesne temperature in pomanjkanja glukoze v roženici. Zmanjšanje parcialnega tlaka kisika v roženici na večji nadmorski višini prav tako povzroči manjšo koncentracijo kisika v roženici. Možne negativne posledice pomanjkanja kisika skupaj s povečano izpostavljenostjo sevanju so zamegljena roženica in s tem motnja vida, težave s kontaktnimi lečami in boleča snežna slepota (ultravijolični keratitis). Krvavitev mrežnice (HARH - High Altitude Retinal Haemorrhage) je druga resna nevarnost, ki jo lahko povzroči zmanjšani parcialni tlak pri večjih nadmorskih višinah. Možni simptomi so meglen vid, močno bleščanje ali črna lisa v vidnem polju. V tem primeru je edina prva pomoč spust z višine z vdihavanjem kisika iz jeklenke.

Okvara vida in ekstremni športi

Nepopravljiva okvara vida ne le vodi k revnejšemu udejstvovanju v športu ampak tudi k težavam s koncentracijo in možnim napačnim odločitvam. To je še posebej pomembno pri udejstvovanju v gorah kjer so prave in hitre odločitve nujen vsakdanjik. Presenetljiva je tudi statistika, da ima samo 50 % vseh vrhunskih športnikov pravilno koregirano okvaro vida. Številka je precej nižja pri rekreativnih športnikih. Uporaba kontaktnih leč je zanesljivo sredstvo v smislu koregiranja vida ampak je problematična pri uporabi v gorah zaradi mraza (leče in tekočina lahko zmrzneta) in suhega zraka (roženica se suši).

Adidas TERREXpro

Med samim testom smo preizkusili nov model očal Adidas, ki kot prvi s sistemom Rxready™ ponuja rešitev, saj omogoča tri načine korekcije vida ob kvalitetni zaščiti pred UV žarki. Uporabnik lahko izbira med direktno vstavitvijo leč, RX adapterjem, ki je kot drugi filter vstavljen na glavni okvir ali optičnim elementom. Odlika očal so tudi »anti-fog« prevleka, veliko vidno polje brez stranskega popačenja, odstranljivo varovalo nosu in dobro prilaganje obrazu, ki z vseh strani zapre obraz okrog oči. Na voljo bodo v štirih barvah in s štirimi različnimi kombinacijami filtra, med katerimi bo za planinstvo najprimernejši LST vario, ki spreminja zasenčitev glede na količino svetlobe.

¹ **Delni tlak** (tudi **parcialni tlak**) je tlak, ki ga v mešanici plinov v posodi s prostornino V pri temperaturi T pripišemo posameznemu plinu. Grobo rečeno je delni tlak ene komponente mešanice plina v posodi tlak, ki bi nastal v posodi, če bi v namišljenem poskusu odvzeli vse ostale komponente, a tako, da se pri tem ne bi spremenila temperatura. Za mešanico razredčenih plinov velja Daltonov zakon.

² **Roženica** je prosojni sprednji del očesa, ki pokriva šarenico, zenico in sprednji prekat. Skupaj z lečo lomi svetlobo in predstavlja približno dve tretjini optične moči očesa.

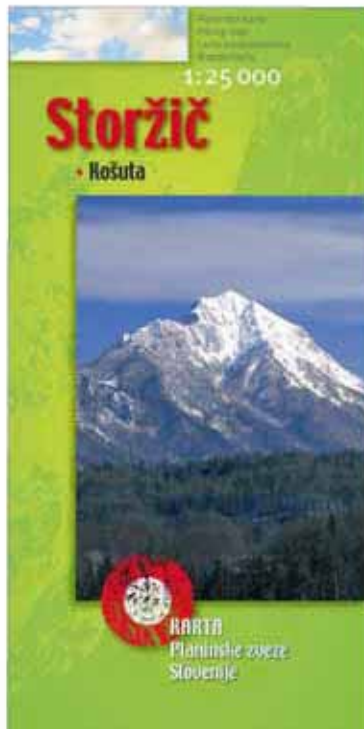
³ **Mrežnica (retina)** je senzorinevralno tkivo, ki leži na zadnji steni očesa. Mrežnica je zadolžena za nastanek slike, ki jo vidimo. Center mrežnice je rumena pega in je edini del sposoben natančnega vida, ki uporabljamo pri branju, prepoznavanju obrazov in podobno.

Brušenje in poliranje v vodi traja 8 ur

Izdelava ušesnikov

NOVO V PLANINSKI ZALOŽBI

Planinska založba PZS obvešča, da je izšla
**nova karta Storžič - Košuta v merilu
1 : 25 000.**

Predhodno so iz te serije izšle karte: Krn, Grintovci,
Jalovec in Mangart. Karta je na voljo po ceni 8,10 €.

Informacije in naročila:

Planinska založba PZS
Dvoržakova 9, p.p. 214,
1001 Ljubljana
tel. 01 434 56 84
fax: 01 434 56 91
planinska.zalozba@pzs.si
Naročila tudi preko spletnih strani www.pzs.si.

Revija za nas, ljubitelje gora

- za člane Planinske zveze Slovenije ...
- za tiste, ki ne vedo kam ...
- za tiste, ki potrebujejo nasvet ...
- za tiste, ki bi radi vedeli več o opremljenosti ...
- za tiste, ki se radi povesele v planinski družbi ...
- za tiste, ki radi berejo o dogodivščinah drugih ...
- za tiste, ki radi plezajo ...
- za tiste, ki imajo radi lepe slike ...
- za tiste, ki so mladi po letih ali po srcu ...
- za tiste, ki radi turno smučajo ...
- za tiste, ki radi berejo interjuje ...
- za tiste, ki bi radi v gore čez lužo ...

Planinski vestnik vam daje

12 številčk na leto,
96 strani v vsaki številki,
občasne vodniške priloge,
za vsakogar nekaj -
za samo 32 € na leto!

Izhaja od leta 1895!

Naročite se na Planinski vestnik
in s tem pomagajte
Planinski zvezi Slovenije
izdajati najstarejšo revijo v Sloveniji!

tel.: 01 434 56 87, www.planinskivestnik.com, pv@pzs.si

STROKOVNA SLUŽBA PZS:

generalni sekretar:
Telefon:
FAX:
E-pošta:
E-naslov PZS:
Spletna stran PZS:

Danilo M. SBRIZAJ
01/43-45-682
01/43-45-691
generalni.sekretar@pzs.si
planinska-zveza@pzs.si
<http://www.pzs.si>

TELEFONSKE ŠTEVILKE STROKOVNE SLUŽBE PZS:

Tajništvo	43-45-680	Računovodja PZS	43-45-692
GK, KPP	43-45-682	Računovodstvo, PV	43-45-687
Planinska založba	43-45-684	Blagajna, KGP	43-45-688
MK, VK, KUP	43-45-689	KA, KOTG, KŠP, KVG N	43-45-686
Koledar, Obvestila PZS	43-45-690		

URADNE URE:

STROKOVNA SLUŽBA PZS:

ponedeljek	od 8. do 14. ure
sreda	od 8. do 15. ure
petek	od 8. do 14. ure

PLANINSKA ZALOŽBA:

ponedeljek	od 8. do 17. ure
sreda	od 8. do 15. ure
petek	od 8. do 14. ure

ODMOR ZA MALICO: od 10.30 do 11.00 ure.

Torek in četrtek sta namenjena predvsem strokovnemu delu, ki ga morajo opraviti delavci strokovne službe v določenih rokih. Prosimo, da navedeno upoštevate!

OBVESTILA PZS izhajajo enkrat mesečno.

IZDAJATELJ: PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, Dvoržakova 9, p. p. 214, 1001 Ljubljana
UREDNIŠKI ODBOR: Tone ŠKARJA (odgovorni urednik), Hedvika PETKOVŠEK (tehnična urednica)
To številko uredila in pripravila Maja Rode
ter člani: Jože MELANŠEK, Emil PEVEC in Vesna LENART
TISK: TISKARNA RAVNIKAR, Marko Ravnikar, s.p., Kajuhova 2 A, 1230 Domžale
NAKLADA: 660 izvodov brezplačno, september 2009

Za dodatne informacije smo dosegljivi na telefonski številki: 01/ 4345 690. Pišete nam lahko na naslov Planinska zveza Slovenije, Dvoržakova 9, p. p. 214, 1001 Ljubljana (fax: 01/ 4345 691); e-pošta: planinska-zveza@pzs.si ali hedvika@pzs.si / maja@pzs.si. Zaželeno je, da prispevke napisane z računalnikom, pošljete na naslov elektronske pošte ali na naslov PZS na CD ali disketi. Uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja prispevkov. Prispevki niso honorirani. Uredništvo sprejema prispevke do zadnjega dne v mesecu za naslednji mesec.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport in Fundacija za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji.

